

KOVA

KOVOJ
TU ĮGYSI
SVO
TIESAS

Politikos, ekonomijos ir literatūros [savaitinis] laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 42

Philadelphia, Pa. 25 Spalių (October) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

„Svarbus prisipažinimas“.

KOVOS N 31 aš rašiau straipsnyje «Pavergimo dvasia», kad «šiandien kapipitalistiškame surėdyme gyvendama mūsų socialistiškoji Sąjunga turi verstis kapitalistiškai, kad mums geriaus garsinant ir varant savo «biznį», labiau platįsis mūsų idėja — socializmas ir kad «vartodami tuos kapitalistiškus įrankius, mes sugriausime kapitalistišką draugijos surėdymą, išnaikysime alginę verguvę ir pavergimo dvasią».

«Draugija» (N 9) — Lietuvos kunigų svietiškas laikraštis — savo recenzijoje atkartojus tuos žodžius, sako: «Svarbus prisipažinimas». Prisipažinimas! Ar gi tik aš, kaip socialistas prisipažinau ir tuomi išreiškiau visų socialistų nuomonę, kad kapitalistiškoj draugijoje esame priversti gyventi tuo būdu, koks yra galimas? Ne. Visi socialistai tai pripažįsta. Mes vadiname utopija (svajone), jei kas sumislija kur sutvert draugiją ant socialistiškų pamatų kuomet iš visų pušiu tuos pamatus plauja galingos kapitalizmo bangos. Istori-

ja parodo apie 60 tokių atsitikimų, kada panašios draugijos atsirado ir pakriko. Tą ir kunigai, kaip Civinskis «Šaltinyje», ir visi socializmo idėjos pasmerkęjai ima už pavyzdį, kad tai socializmas neįvykintinas. Tokios draugijos ištikrųjų panašios į tuos garbinguosius «pustelninkus», kurie atsiskirdavo nuo visuomenės ir gyvendavo kur giriose. Mes gi nėsame socialistais-svajotojais, bet revoliucionieriais: nenorime tvert draugijos, kurios sąnariams būtų gerai, o tū, visuomene, tesiznie, skęsk varguose. Mūsų draugija (tariant Sąjunga, Partija) gyvena ir nori gyvent šiam kapitalistiškame draugijos surėdyme, kad galėtų atlikt savo uždavinį, privest greičiau visuomenę prie kapitalizmo sugriuvimo, kuris pats — gamtišku būdu — turi atsitikt, tik gal daug tolesnėj ateityje ir baiesnėse sąlygose, jeigu mes dabar nedirbtume visuomenėje, neaiškintume tą surėdymą, kuris užims vietą griuvusios alginės verguvės. Jeigu draugija, kaip Sinclairio suorganizuotoji, atskirioj savo kolonijoje negali gyvuot, kada aplink ją siaučia kapitalizmas, tai juo labiau mūsų Sąjunga, kurios

nariai gyvena paskyriam kapitalistiškame surėdyme, negal užvest savo tarpe scijalistiškos tvarkos. To niekados nė viens socialistas nebandė užsigint, nes tai galėtų daryti tik pusgalvis. Tai-gi čia nėra jokio «prisipažinimo», tik aiškinimas, ir nėra jokio «svarbumo», kaip «Draugija» sako, nes ne naujiena, ne pirmas sykis buvo aiškinta apie socialistų draugijų padėjimą iš medegiško atžvilgio, apie jų turtų šaltinius socializmui platinti: jau 1904 m. «Darbininkų Balse» buvo apie tai plačiai rašyta (kur dagi stačiai pasakyta, kad pinigai šiandien teip reikalingi, kaip gyvasčiai kraujas) ir tas raštas tapo paskiaus skyriam išleistas LSDP.

Taigi jokio «svarbaus prisipažinimo» aš nepadariau. Pačios «Draugijos» rašytojų matytis kur kas svarbesnis prisipažinimas, kad jie nenori, kad būtų visuomenėje «laisvių geiduliai». Ikišiol kunigai žmonių laisvę stengėsi palaidoti, bet vis bardavosi ant tų, kurie juos vadino atgaleiviais, laisvės priešais: jie darbais darė, kaip norėjo, o kitaip kalbėjo. Bet dabar ir «pirmieviai» kunigai savo «mokslo ir politikos» laikraštyje prasitaria, žodžiais prisipažįsta. «Draugijos» N 7 D. Dumbė savo straipsnyje «Dora visuomenės klausime», sako «Lig XVI-to galima sakyti amžiaus politikoje ir visuomenės gyvenime prisilaikyta krikščioniškų doros įstatų, bet gale penkioliktojo am., teip vadinamojo humanizmo laikuose, su senobės literatūra ir mokslu išlengvo atgyja senobės egoizmas ir laisvių geiduliai». Mat kole katalikų bažnyčia — kunigija turėjo politiką savo rankose ir kaip norėjo, teip visuomenę valdė, tai buvo ir «dora», o kaip po tos «krikščioniškos doros» jungu prisilėgtieji neteko kantrybės ir iš to atsirado daugybė nepaklusniųjų, įvyko Liuterio reformacija, tai «doros» pamatai ėmė krypti», dvasiškija ėmūsi užsikrėsti humanizmo (žmoniškumo) «klaidomis», bet tik nepasako, kad toms «klaidoms», «laisvės geiduliams» naikinti įsekūmi tada valdančioji dvasiškija įsteigė «šventąją inkviziciją», kuri tiek nugalabino nekaltų žmonių. Dabar «laisvės geidulius» Rusioj naikina caro valdžia, Amerikoje ir kitur — kapitalistų valdžia, bet ne dvasiškija: — iš to turbut p. D.Dumbė išveda, kad šiandieninėje politikoje nėra «doros», kad laisvės karžygius šiandien karia ir šaudo be kryžiaus ženkle, be kunigo palaiminimo. Tą tik reikia įvesti į politiką ir bus tikrai «krikščioniška dora». Dvasiškija dabar lošia valdonų adjutantų rolę ir ji ilgisi, kad nėra pačiais valdonais. Bet, pavyzdžiui — Amerikoje ir kitur, kur kapitalas viešpatauja, jau ji su visa buržuazija kone aut lygios papėdės politikoje. Čia jau apskelbta, kad «dora be tikėjimo yra niekai», ir visi išnaudotojai-valdonai karštai tiki ir naikina iš visuomenės «laisvių geidulius».

J. Baltrušaitis.

Eiles.

Parosė Dilgelukė—Kovaičiukė.

Ei, Broli! Ei, Drauge!
Nebuk tamsos raugė!
Išlįskie iš jo ir kovok,
Ir «Kovą» skaityk—pardavok!

Proletarijatas.*)

Ieiles proletarijato įeina tie šių dienų kapitalistiškai-buržuaziškos draugijos sluogsniai, kurie susideda iš nieko neturinčių darbininkų samdininkų, t. y. tokie elementai, kurie nieko netur, iš ko galėtų padaryti bent paprastą ekonomišką gyvenimą ir turi, ant samdos pamatų, atiduoti savo darbinikišką spēką kapitalistui išnaudotojui, mainais už menką atlyginimą.

1894 metais, padarius, rimtą sąskaitą, persitikrinta, kad Vokietioj randasi 3,500,000 visiškai nieko neturinčių proletarų, gyvenančių vien tik iš parsiduodančio darbo. Tada jau proletarijatas susidėjo iš 13–14% visų Vokietijos gyventojų (iš šimto — 13–14).

Prie tos milijoninės proletarijato masos galima buvo pridėti visokius sluoksnius liaudies, dirbančios pusiau savarankiškai; paėmus į apskaitymą visus sluoksnius darbininkų, neturinčių užtikrinto rytojaus, išpultų mažiausiai padvigubinti Vokietijos proletarijato daugumą. Abelnai gi į eilę «žemesnių elementų» liaudies, dirbančios Vokietioje priklauso su viršum 35,000,000 (35 milijonai) ypatų.

Visi jie uždirba mažiau, negu po 900 markių per metus. 1895–96 m. Vokietioje metinį uždarbį, žemesnį nuo tos normos, turėjo 21,000,000 gyventojų t. y. apie 68%.

Kitose viešpatystėse ekonomiškias liaudies būvis visai nėra geresnis, ir reikia neužmiršti, kad proletarijatas nuolat auga ir auga...

Pabrikų darbininkų vaikai nepažįsta gamtos grožybių, neatjaučia jos puikiausių išpūdžių, prieinamų kiekvienam piemenėlini, ir abelnai visiems kaimo vaikams; negirdi ir nesupranta paukščių čiuilbėjimo, nekvėpuoja oru pievų, girių ir laukų...

Netekus per liūdną likimą jausmų ryšio su gamta, proletarijatas pamažu laipsniškai, pameta ir meilę tėvynės — patrijotizmą.

Neskaitant retus išėmimus, darbininkas, prispaustas geležinėms ekonomiškoms tiesoms, negali tikėtis geresnių laikų savo sunkiame gyvenime; maža mokestis už sunkų prakaituotą darbą, vosnevos užtenka skurdžiam pragyvenimui, negali net nė mislyti susidėti kokį nors kapitalą.

Kokiu gi būdu gali būti darbininko širdyje tėvynės meilė, jeigu ta tėvynė neužtikrina jam net sausos duonos šmotelio?...

Apie gyvenimus, kuriuose gyvena darbininkai, nėra ko nė sakyti...

Darbininko gyvenimo sąlygos yra tokios, kad doriškas šeimyniškas gyvenimas yra visai negalimas, jeigu viename ir tame pačiame gyvenime (kambaryje) — tankia ir labai tankiai — žmonės gema, miršta, verda, skalbia, valgo ir mylisi...

1906 m. kelnorėse gyvena Berlyne 91,000 žmonių, Hamburge — 43,000. Berlyne 15-koje tūkstančių gyvenimų nėra visai pečių; Paryžiuje tokių gyvenimų yra 8,000. Daugelyje Vokietijos miestų suviršum pusė gyventojų gyvena namuose po vieną kambarį. Suprantama, ir tas pats kambarys visada perpilnai prisikimšias žmonėmis. Darbininkas gyvena jame su pačia ir vaikais, o kad išvengtų paskutinio skurdo ir išgerti iki dugni savo vargų ir rūpesties taure — parsamdo dar kampus savo stubos kitiems, dar biednesniems proletarams.

Ar galima mislyti, kad tokiose sąlygose gali būti morališkas (doriškas) gyvenimas vargo žmonių? Ar galima, kad tokiose gyvenimo sąlygose išlavintų žmogų kaip jis turėtų būti? Ne. Jos išaukli ne žmogų, bet stuobri! Proletarijato vaikai, kad išvengtų ankštumo, turi bovytis ant gatvės, vyrai bėga į karčiamas; priežodis: «nėra niekur teip gerai, kaip namie», jiems neturi jokios ver-

*) Iš lenkiškos.

tės, skamba net skaudžia irovija. Jiems visur yra geriau ne kaip namie; namai jiems — pragaras.

Kada gi į tokį skruzdėlyną išiskverbia kokia epidemija, smertis piagna labiausiai vaikus, su tokiu smarkumu, kad pamislijus kraujas šala gyslose.

Nuolatiniam skurde negalima teipgi, kad išsivystytų užuojauta — šeimynų meilė. Galva šeimynos eina į darbą, pakol vaikai dar miega, Pietų laikas, pabrūka ar prie varstoto, yra labai trumapas, kad darbininkas galėtų pareiti namo ir pavalgyti savo šeimynoje. Atneša jam valgį į pabrūką. Vakare grįžta įsiai namo nuvaręs nuo darbo ir, žinoma, užėina į karčiamą, kad tenai užmiršti visus savo vargus, paskandyti juos stikle alaus ar degtinės, taigi, reitai gauna pasimalonėti su savo vaikais, kadangi užimas, smarvė ir nešvarumas žmonių pilnoj grįtelėj atima nuo jo paskutinį norą eiti namo.

Blogiau yra jeigu vyras dirba ant naktų; dar blogiau jeigu dirba teipgi ir pati, vaikai tada yra globoj nežinės, pilnoj to žodžio prasmėj. Pagaliaus ir vaikai tankiausiai dirba.

Darbininkų turinčių nuolatinį užsiėmimą yra labai mažai, teipgi ir tie neturi užtikrinimo nuo skurdo...

Pats fiziškas darbas yra monotoniškas ir proto gabumams nėra kada išsidirbti. Gyvenimas bėga monotoniškai ir liūdnei. Nėra jokios vilties pasiliuosuoti iš skurdo, perspektyva senatvės be rytojaus rodosi, kaip baisiausia šmėkla.

Su įiegytų nusilpnėjimu, mažinasi alga ir apie kokį nors sutauptomą senatvei nėra nė kalbos.

Džiaugsmas, kokį duodavo senovės gentkartėms tikėjimas, prižadėdamas laimę po myriui — dabartiniame proletarijate išnyko...

Atėitis proletarijato visgi yra aiški — spinduliota. Nes proletarijatas stengiasi pasiekti mokslą, nežiūrint baisiausių persekiojimų; supranta reikalingumą vienybė ir pradeda pažinti kliasų kovą.

Tuose dideliuose proletarijato jieškiniuose uždengta yra didelė dvasiška spėka, kuri su laiku sutvers naują dorišką ir draugišką srietą.

A.—tas.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA SEPTINTA.

6. Ekonomiškoji kova.

(Tąsa).

TOLIAUS mūsų malonų ponai pabirkantai ir darboapsiėmėjai kalba, kad sutrumpinus darbo dieną pasididįs alkoholizmas (girtuoklystė), nedorybės ir tt., kad darbininkai linuose valandose vaikščios į karčiamas ir girtuokliaus. Pažiūrėkim kokios darbo dienos sutrumpinimo pasekmės Anglijoj. Tenai darboapsiėmėjai tvirtino parlamente, kad darbininkai, pabaigus darbą, pirmiau kur-kas tankiau lankydavosi karčiamose, negu sutrumpinus darbo dieną; dabar mat tarp jų atsirado žinomoji žmogaus vertybė, jie švariai apsirėdo, eina su savo vaikais pasivaikščiot, užsiima sodininkyste ir — kas ypatingai įdomu, — grįžta prie senų tautiškių žaislių. Ilga darbo diena atima nuo anglo-darbininko tautiško būdo ženklus, o trumpa darbo diena juos vėla sugražina. Ypatingai aiškiai matomos aštuonvalandės darbo dienos įvedimo pasekmės Australijoje, kur jau ji įvesta beveik visose išdarbystėse. Čia darbininkai tikrai užsiima žaidimu krotietų ir tt. ir labai sveiki.

3 Pažiūrėkim dabar, koks buvo Anglijos darbininkų gyvenimas ilgos darbo dienos gadynėje. Pabrikų inspektorius Becker šiaip aprašo darbininkus, dirbusius bovelnos išdarbystėje nuo 1828 iki 1832 metų, kuomet jis buvo gydytojum Lydse: «Ilga darbo diena padaro darbininkus išgamomis, sutverdama žmones su lėkštomis letenoms, kreivoms kojoms ir kreivų nugarkauliu. Pabrikų apygardėse tokį išgamiškumą vadina «pabrikų koja». Nėra nė vieno miestelio tose apygardėse, kur nesutiktum tokių žmonių». Kitas gydytojas teip sako apie darbininkus: «Didelė jų dalis susideda iš išblyškusių, liesų ir vangių sutvėrimų, nežinančių, kas yra linksma valanda ir gyvenimo džiaugsmas. Augant jų strėnos darosi plačios, bet aštrios ir kampuotos, pečiai nusismailina, galvos nusileidžia». Dvidešimts metų vėliaus, kada darbo diena buvo sutrumpinta, tas pats pabrikų inspektorius rašė: «Retai, jeigu ne niekad, gali sutikti dabar žmogų su lėkšta letena ir kreivom kojom. Vadinamoji pabrikų koja dingo, ir tik retkarčiais jūs sutiksime luošą senuką ar senutę, kurių išveizda primis jums baisiąją praeitį. Darbininko veidas dabar šviežias ir raudonas, formos apvalios, ir visa jų išveizda visai nebloga».

Iš to jūs matote, kokią vertę turi žodžiai mūsų tautininkų-pabrikantų, kuomet jie, stengdamiesi užlaikyt ilgą darbo dieną, išblaško tautos spėkas.

Norint aiškiaus pamatyti, ką darbininkų klesai reiskia trumpa darbo diena, verta tik pažiūrėti kada-nors tarptautiškame susivažiavime į greta stovinčius Austrijos ir Anglijos darbininkus. Čia su sudarkyta išveizda, silpni tvariniai, ant kurių visos ėsybės guli kaipi kokia priespauda, — tai Austrijos darbininkai; tenai — anglai darbininkai: kas žmogus tai milžinas, rimtas, kaip koks-nors valstybės veikėjas, tartum ministerį matai priešais save. Pastebėta yra, kad ten, kur darbo diena sutrumpinta, tuojaus pasididina lankančiųjų mokyklas darbininkų skaičius. Kaip tvirtina John Ray, pirmąja dešimtvalandės darbo dienos įvedimo pasekme Anglijoj buvo «tvirtas pasistengimas prie dvasiško išsiplėtojimo». Atsirado reikalavimas pabirkinių ir vakarinių mokyklų; Manchesteryj, Blackburne ir kitur mokyklas lankančiųjų skaičius užaugo dvigubai. Anglijos darbininkas, kuris pirmiau buvo toks stambas ir ištvirkęs, sutrumpinus darbo dieną pasidarė tvarkiu ir blaviu žmogumi.

Neteisybė ir tai, kad įvedus aštuonių valandų darbo dieną darbininkai pavirs į tinginius. Priešingai, sutrumpinus darbo dieną darbininkai darosi darbštesniais. Clevelande pastebėta, kad įvedus aštuonių valandų darbo dieną kalnakasiai išdirba daugiau, negu pirma per dvyliką valandų; jie gyviau, smagiau dirba ir jų kirčiai geresni.

Taigi visi aštuonvalandės darbo dienos priešininkų privadžiojimai neturi jokios vertės. Kaip parodo bandymas Australijoje, tos darbo dienos įvedimas pilnai galimas, ir greitu laiku ji ištikrųjų bus visur įvesta. Anglijoj ji įvesta visose valstybės dirbtuvėse. Prieš ją gali stoti tik atsitikusieje, aprubežiuotieje darbvedžiai, mislijanti tik apie artimiausiąjį savo interesą.

Toliaus mes reikalaujam, suprantama, *pertraukų* darbe, kad žmonės turėtų kada nusipraust gerai prieš pietus, kad dirbtuvių nuodais neužkrėstų sau valgio, kad galėtų ramiai pavalgyt, pasilsėt po piet, pasišnekučiuop su savaisiais, vienu žodžiu, duot galvai ir rankoms kitą darbą, kuris palengvintų nuo pirmojo.

Po to mes reikalaujam *visiško nakties darbo uždraudimo*. Pagal savo sudėjimą žmonės turi dieną dirbti, o naktį miegot. Kaip tik žmonės elgiasi priešingai, jų sveikata tuojaus genda, jie darosi piktesniais, ir jų galė atsilaikyti nuo ligų susimažina. Toliaus, kad ir kažinkaip būtų geras nakties apšvietimas, jis vis blogesnis už dienos, ir dėlto prie nakties darbo daug daugiau būva nelaimingų atsitikimų, negu dienomis; tai parodo statistika (sąskaita). Sulyg statistiškų žinių Vokietijoje pirmasias dvi rytmečio valandas būva

640 nelaimingų atsitikimų kasvalanda. Jeigu po tiek nelaimių būtų per visą dirbamąją dieną, tai per 13 valandų turėtų būt 8,320 nelaimingų atsitikimų, o ištikrųjų jų būdavo 13,396. 1888 metais Vokietijoje pirmąją rytmečio valandą, nuo 6 iki 7 val. buvo 435 nelaimingi atsitikimai, nuo 7 iki 8 — 794, nuo 4 iki 5 — 1178, nuo 5 iki 6 — 1306 nelaimingi atsitikimai ir tt.

Toliaus mes reikalaujam *nedėdienio pasilsio*, kad bent syki per savaitę darbininkas turėtų atvangą, mažiausiai 36 valandas. Statistikos faktai parodo, kad paskutinėse savaitės dienose nelaimingų atsitikimų būva daugiau, ne kaip pirmose dienose, o tas labai jau aiškiai parodo, kaip tasai mūsų reikalavimas rimtas. Subatomis nelaimingų atsitikimų būva daugiausia.

(Toliaus bus).

Politika San Francisco.

Jau draugai yra girdėję apie San Francisco mieste gyvuojančią «Darbininkų partiją» — «Union Labor Party».

Darbininkai buvo čia išsirinkę iš savo vadovų miesto užžiūrėtoją — majorą. Žinoma, jiems jau buvo nusibodę galvų skaldymai nuo turčių valdininkų, pareikalavus geresnio duonos kėsnio, tai jie sau pastatė savo užžiūrėtoją, kuris tikrai geras turėjo būt. Žinoma, pirmus metus niekam nieko nedarė; antrą terminą buvo savo priešininkų apkaltintas, jog jis suglemžė miesto pinigus; trečią terminą turėjo teisintis, jog ant jo priešininkai sako, jog jis esąs darbininkų draugas (?), ir prašė, kad už jį balsuotų — jeigu nenorį dėl jo ypatos, tai bent dėl jo pačios ir vaikų turėtų balsuot už jį, nes jis tapęs nekaltai apkaltintas. Tokiu būdu Schmits ir trečią sykį tapo išrinktas majoru. Žinoma, daug ir socialistų už jį balsavo, nes mislijo — tikrai yra darbininkų draugas, jie mat nežinojo, jog tokios mažų reformų partijukės greitai išskyla, ale jos ir vėl greit miršta: visos tos partijos yra statomos ant tų pačių pamatų, kaip ir senosios, o ant tų pamatų stojant, jos negali būt darbininkų reikalų apginėjomis; jos vis susideda iš tų pačių turčių ir jiems parsidavusiųjų, ir jų nariai norėdami būti darbininkų draugais, turėtų būti savo priešais. Savo priešu nieks nenori būt. Schmits visados per prakalbas primindavo apie savo priešininkus: kas būtų, jeigu jie būtų aprinkti, ką blogo jau yra padarę ir ką galėtų da padaryti (darbininkams). Jie sugriautų, sakydavo, darbininkų sąjungas (union), algas numuštų, darbo valandas padaugintų ir tt.

Tą darbininkai (jų San Francisco yra apie 90,000) girdėdami, savo Schmitzą išrinko majoru ir trečią kartą; bet šiuo sykiu balsavo visą darbininkų (Union Labor Party) tikieta. Darbininkai buvo pilni vilties, jog jau viskas bus gerai.

Jokios permainos nebuvo iki žemės drebėjimui. Po ugniai «darbininkų draugai» pradėjo savo darbą vest. Pirmųjų-pirmiausiai davė leidimą gatvinių karų kompanijai tiesti vielas; už leidimą gavo 400,000 dol.; žinoma tas pelnas nėjo į miesto išdą, o tik į jų (miesto tarybininkų) kišenių. Teip pat gerai gavo nuo telefono kompanijos ir nuo gaso ir elektrikos kompanijos — žodžiu sakant, lupu kur tik galėjo, ir vis į savo kišenių dėjo,

Ant galo tapo pagauti. Bet, prieš pagausiant, po ugniai viskas labai pakilo aukštai, kad jau žmonės negalėjo išmisti, gaudami tokius pat uždarbius, koki buvo prieš ugnį; visi ėmė reikalaut didesnių algų. Vieni gavo, o kiti turėjo streikuot. Iš tų streikuotojų: skalbėjai ir geleždirbėjai reikalavo 8 valandų darbo dienos ir padidinimo algų. Išstreikavę ilgą laiką, sugrižo prie darbo nieko nelaimėję (gavo 8 val. po 3 metų). O gatvekarių darbininkai pradėję 3 gegužės š.m. da ir dabar streikuoja. Jų reikalavimai toki: 8 v. darbo diena ir \$ 3 ant dieuos. Jie tikrai tikėjosi laimėt, nes kom-

panija negalės išsilaikyti; o čia darbininkai visi organizuoti; nieks karais nevažiuos, o jei norėtų karus judyt, tai juk unija nedaleis, o kas galės sustabdyt? Majoras yra darbininkų, tas neduos policmonių, o be policmonių jokio karo negalės leist. Bet karai pradėjo eiti! Pirmą karą unijistai pasitiko; norėjo neleist, bet karu važiuojanti turėjo su savim šaudykles, ir pasveikino stovincius kulkomis. 25 ypatas tą dieną pašovė... Antrą dieną kompanija pareikalavo apginėjų, nes mat ji mokėjo mokesčius; žinoma, gavo policiją. Su policijos pagelba visi karai pradėjo eiti. Kas su plytgaliu paleisdavo, tą nuštriopuodavo nuo 15 iki 100 dolerių. Vienas sankrovininkas su kiaušiniu paleido į karą ir už tai gavo užmokėt \$ 100. Jeigu kas kiek nepaklausydavo, tai tuojaus gaudavo su policimono lazda per galvą.

Dabar jau daugelis pamatė, kas tai tie darbininkų «draugai». Darbininkai gauna per galvą nuo savo užtarėjų!

Socialistai visada sako: jeigu nori gydyt ligonį, tai išnaikink ligos priežastį.

Dabar darbininkai, rodos, netikės visokiems draugijos gydytojams, kurie ligos priežastis stengiasi užlaikyti ir veidmainiškai apsimeta esą skriaudžiamųjų draugais. Iš jų darbų pažįsi juos.

Liutas.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Santalkos konferencija Hagoje, Hollandijoje, kuri tęsėsi 18 nedėlių, dabar skirstosi, be jokiu savo darbų vaisių. Visos pasaulės valdžių atstovai (ar 50-ties valstybių) teip ilgą laiką kalbėjo, kalbėjo apie «santaiką» ir nieko nenutarė: ką vieni pripažino, tą kiti atmetė ir teip išsiskirstė be pasekmių. To mes tikėjomės, išanksto teip sprendami (žr. «Kova» N 25 — «Dėlei santaikos konferencijos»). — Šitą konferenciją užmanė Am. prezidentas Roozeveltas, kaip tik sutaikė jis Rusiją su Japonija. Bet ji pirmą syk pramanyta (1899 m.) kruvinojo Rusijos caro.

Vengrijos valdžia perka iš grafo Pejacevich (?) ir iš kitų aristokratų žemę ir skirsto ją į mažas ūkes, kurias pardavinės ar parendavos valstiečiams. Tokiu būdu valdžia nori sumažinti emigraciją į Ameriką.

Rusija. Abelna nuomonė yra, kad ir trečioji дума bus išvaikyta. Valdžia per ją norėjo gaut paskolą, bet dabar ji turbūt teipgi to nesitiki iš dumos, kad vidaus dalykų ministeris Izvolskij jau atsilankė į Paryžių, matomai su tikslu išklunkt nuo bankierių paskolą. Gal mislija prirengti teip, kad dumai susirinkus tuo gautų skolą užtrunkt ir išvaikyt dumą, nes ji tik-paskolai reikalinga valdžiai.

Valdžia su juodašimčiais ikišiol išvien veikė, bet dabar ji jau prieš kitas šalis pajuto «gėdą» ir pradeda persekiot ir juodašimčius. (Peasekios atvirai, o rems slaptai!). Teroras teipgi nesiliauja. Tiflise užmuštas kunigaikštis Tsereldi, Sevastopolyj pulkauninkas Lilin; Poltavos gub. kaimiečiai uždegė dvarą baronienės Ašenvog ir daug esti mažesnių riaušių.

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Kas bus anglekasių prezidentu? Amerikos Anglekasių Sąjungos prezidentas Mitchell (kurs dabar sunkiai serga Spring Valley, Ill., — jam daro antrą operaciją) atsisakė nuo prezidentūros, tai dabar spėja, kad bus išrinktas prezidentu sąjungos (unijos) sekretorius.

išdininkas Wilson, bet da jis neapreiškė, jog bus kandidatu; 1 distrikto prezidentas Nicholls atsisakė užimti Mitchellio vietą. Ar šiaip, ar teip, o vis bus prezidentu toks pat liberalas, skrajojantis su savo pataikavimais ten, kur blizga, nors ir gerai gyvena iš tų, kurie juodi kaip anglis.

Geležinkelių samitininkų konferencija. New Yorke, Broadway Central hotelyje atsibuvo konduktorių, brėkmaų, vėliauninkų ir багаžinių susivažiavimas, kurio tikslas — pakelti algas ir sujungti dvi esančias dideles geležinkelių darbininkų sąjungas. Tos sąjungos, ką buvo repsezentuotos tame susirinkime, yra «Order of Railway Conductors» ir «Brotherhood of Trainmen». Delegatų toj konferencijoj buvo apie 200.

Streikas eina ramiai. Kuboje streikuoja geležinkelių darbininkai. Jų vadovas E. Sanchez pasikalbėjime su gubernatorium Magaonu, užtikrino, kad darbininkai pasiryžę ramiai kovoti, dėlto, kad tikisi pergalėsia kompaniją. Tulas Farley darbavosi apie pristatymą iš kitur streiklaužių. Streikas baigiasi.

Darbininku judejimas svetur.

Vokietijoj yra didžiausia metalų darbininkų sąjunga į visą pasaulę; ji vadinasi Deutscher Metallarbeiterverband. Pereitų metų pabaigoje toji sąjunga, kaip parodo jos apyskaita, turėjo 335,075 sanarius, kurių tarpe buvo 15,000 moterų. Per šiuos metus sanarių skaičius pasidangino ant 75,383. Per paskutinius ketverius metus priaugo jų daugiau kaip 206.000. Per paskutinius vienus metus į sąjungos fondą surinkta 7,900,000 markių (\$1,880,200); pašelpai (netekus darbo, ligoje, per streiką) iš centro kasos išduota 4,800,000 (\$1,142,000).

IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Socialistų kandidatas į Jungt. Valstybių senatorius, drg Sumner U. Rose iš Biloxi, Miss. praneša, kad yra padarytos kliūtys socialistų balsavime ateinanči rudenį. Kliūtys tos yra paremtos ant pradinių įstatymų iš techniškos pusės. Drg. S.U. Rose priduria, kad jeigu tie patys įstatymai bus vartojami ir priešais seniasias kapitalistų partijas, tai visi publiški ofisai pasifiks tušti. [Weekly Bulletin].

SANJUNGOS REIKALAI.

Musu konstitucijos reikalai.

DAUGELIS draugų teisingai pradeda nerimauti ir kai-kurie užklausia manęs, kaip Konstitucijos Komisijos pirmsėdžio, kodėl nėra konstitucijos ir kada ji bus. Susitrukdy-mo priežastis buvo ne viena, josios buvo kad ir nedidelės, paskyriam imant, bet visoms susidėjus, pasidaro viena didelė kliūtis. Čia jų neminėsiu, tik pranešiu, kaip dabar tas dalykas stovi.

Pradžioj rugsėjo mėnesio buvo susivažiavę Philadelphijoj Pild. Komiteto nariai. Tarp daugelio klausimų svarbiausiu buvo kon-

stitucijos klausimas. P.K-tas reikalavo (jis turi tiesą reikalauti), kad umai parašyčia kitiems Konst. Komisijos nariams apie susirinkimą. Tuojaus, rugsėjo 3 d., parašiau draugams J.Širvydui ir J.Šukiui (kiti Konst. Kom. nariai buvo čia pat, o į vietą atsisakiusio drg. Bernoto P.K-tas paskyrė 4 kandidatus iš kurių, kaip dabar žinoma, apsiėmė drg. Grinius iš Baltimores); užklausiau jų ar galėtume susivažiuoti maž-daug po 2 savaitėių apdirbti konstitucijos projektą ir kur susivažiuoti. Drg. Širvydas greitai atsakė, kad dėl tulų kliūčių, kurių jis jokiū būdu negali sulaužyti, atspės ne ankščiau, kaip 15 spalnio. Drg. Šukys už poros savaitėių atsakė, kad jis visai nemislijęs, kad komisijai reikėtų susivažiuoti. Jis man pataria teip: paskirti kiekvienam kom. nariui kurią nors konst. dalį, po kuriam laikui visi susiūs man, pirmsėdžiui, savo nuomones, tada aš sudėsiu į eilę ir pasiūsiu per Konst. Komisijos narius ir po to paleisti per Sąjungos referendumą. Panašiai buvo mušų (Konst. K.) kalbėta tuo po susivažiavimui, bet paskiau pasirodo tas negalimu daiktu, ir susivažiavimas būtinau reikalingas. Esant tokiam nuomonių skirtumui, buvau manęs pavesti visiems Sąjungos nariams svarstyti viešai, organe, iki būsiamam susivažiavimui, kur jau bus galutinai išdirbta konstitucija. Iš to būtų nemaža nauda: besvarstant draugai pažintų ir išsiskiepytų konstitucijos dvasią ir paskiaus mokėtų ją pildyt, kuomet be plataus ir visapusiško išsiaiškinimo ir geriausia konstitucija lieka «mirusia litara». Bes iš atžvilgio; kad čarteris gali būt mums būtinau reikalingas tuojaus, kad be jo gal bus sunku ką nors veikti — ypač artinantės didiems rinkimams, — o jo negalima išimt be konstitucijos, tai, patarus kai-kuriems veikliams draugams, pasilieku prie pirmosios nuomonės, kad mums reiks susivažiuoti ir, tikiuosi, neužilgo. Spalių mėnesij vargišai bus galima susivažiuoti, nes du komisijos nariai (aš ir drg. Dubickas) sykiu su visa «Kovos» redakcija bus užimti persikraustymu. Bet pirmoj pusėj ateinančio mėnesio, man rodos, mes susivažiuosime.

Tuo tarpu visi draugai, kurie ką gero konstitucijai išgalvos, tegul nelaiko vien savo žinioje: būtų malonu, kad tas žinias atsiųstų man, ypač apie veikiamąjį komitetą, kurio uždaviniai svarbiausi, o daugeliui visai neaiškūs. Šiuo tarpu teipgi būtų gerai «Kovoje» paaiškinus įvairių komitetų ir tt. uždavinius. Drg. Šaltis «K.» N 40 atsišaukia į Veik. K-to narius, kad jie jam priduo-tų sekretorium bus Sąjungos sekretorius, per kurį turi eit visoki tujų komitetų ir visos Sąjungos susinešimai ir referendum. Bet dabar, jeigu Veik. K-to nariai ką tartų apie konstitucijos pamatus, tai tokias žinias reikėtų priduoti man. Rajonai gerai daro, kad renka V.K-to narius. V.K-tas nieko negal veikt, kol konstitucijos nebus; bet už tai išrinktieji jau daugiau galvos apie savo uždavinius ir teip prisirengs prie būsimojo darbo. Reikia tikėtis, kad naujus metus pradėsim su nauja konstitucija.

J. Baltrušaitis.

LSS. Sekretoriaus pranešimai.

Dėlei aukų drg. Sinkaus kelionei. — Kaip pereinam numeryje buvo pranešta apie aukas drg. Sinkaus kelionei, tai dabar pats drg. S. praneša, kad jis da turis «laukt ilgą laiką», to dėl ir su aukų rinkimu reikia apsisototi.

Susitvėrė naujos kuopos:

Girardville, Pa. spalio 6 d. susitvėrė nauja kuopa iš 29 ypatų — 27 vyrai ir 2 moterys. Kuopos No. 79.

Hazleton, Pa. spalio 9 d. susitvėrė kuopa iš 12 draugų No. 80.

Kryvulė, P.K. No. 11. Buvo paduotas įnešimas nuo LSS.

sekr., kad «Kovo» N 40 išleisti su padidinta cirkuliacija ir išsiuntinėti kuopoms praplatinti. N 40 negalima buvo suspėti surengt, tikslai N 41 cirkuliacija buvo padidinta ant 600 ekz.

Kitame «Kovos» numeryje patilps referendum perkėlimo «Kovos».

Buvau pranešęs kuopoms, kad atsišauktų reikalaujantieji anglų Soc. Party «Bulletin». Reikalaujančių atsišaukė tikslai keturi, ir dėl nežinomos priežasties Soc. Party headquarter sulaukė siuntinėjamą. Dabar prisiunčia tikslai go vieną ekz., kuris man reikalingas.

Laikraščio «Žarija» nežinia dėlko negauname po tiek ekz., po kiek buvo pareikalauta, už tai tie, kuriems yra siunčiama «Žarija», būkūt užganėdinti su tiek, kiek kada gausite.

LSS. sekr. P. Dubickas.

Literatūros Komiteto kryvulė No. 3.

Pradžioj šio mėnesio perėjo per Literatūros Komitetą kryvulė No. 3, kurioje nutarta:

1. Apart archyvariaus, drg. J.O. Širvydo antrašo, «Kovoje» turėtų garsintis ir kitų dviejų Literatūros K-to narių adresai (J. Šukys, 87 Grand Str., Brooklyn, N.Y. ir B. Žiurys, P.O. Box 371, Naugatuck, Conn.). Susinešimai gi su virš minėtu k-tu gali būti atliekami per bile kurį šio komiteto narių.

2. Visus nutarimus (kryvulė) Lit. K-to tvarkys drg. B. Žiurys.

3. Nutarta, kaip galint greit atspauzdinti «Kovotojų giesmes», kurių rankraštį jau turi «Kovos» redakcija.

4. Išleisti tos knygutės 5.000 ekz.

5. Kaina 12c.

Pirmsėdis J. Šukys, sekr. B. Žiurys, archyv. J.O. Širvydas.

15-X-07.

Da gyvuojam!

VISIEMS beveik draugams ir daugumai pašalinių yra žinoma, kaip sunkiose sąlygose pradėjo gyvuoti «Kova». Dauguma pranašavo mums neužilgo mirtį, ir visai mažai kas tikėjosi, kad «Kova» galės pasekmingai toliau gyvuoti, kaip kad ji padarė. Nežiurint į visus tuos nusprendimus, džiaugsmus ir apgailestavimus, mes iki šiol laimingai gyvuojam ir pasekmingai varom pirmyn teip sunkiai pradėta darba. Laimingai pragyvenom beveik blogiausius laikus, «Kovai» gyvuojant ne tiek iš prenumeratos ir apgarsinimų, kiek iš aukų, «Kovai» prijauciančių draugų. Sunku ištesėti kad ir senesniai laikraščiai, norinčiam teisingai žengti pirmyn prie sykių sau pasistatyto tikslo, be jokių šunybių ir savo persitikrinimų pardavimo.

Mes žengiam pirmyn prie savo idealo, teisingu, tiesiu ir aiškiu keliu, niekuomet ne šunvuodegandami ir nepaisydami, kaip tas kam galės patikti; niekuomet nelenkiam sprando prieš jokus autoritetus, kurie pasijautę užgautais, stengiasi mums visokeriopais budais kenkti, kad kaip įmanius surtuminti gyvavimą tokios drausolės, kuri išdrįso eiti prieš tokią

galingą speką... Mes nieko nepaisydami «pučiam prieš vėją» ir aiškinam darbinukams, kas yra jų draugai ir kas priešais, ir mokinam, kokių keliu jie turi žengti, kad galėtų pagerinti savo buvį. Mes visuomet šaukiame darbininkus ristiis vienybės ryšiu į sociališką Sąjungą, nes mūsų galybė vienybė, ir tik per vienybę, susitelkę į darbininkišką sąjungą, į vieną darbininkišką armiją, mes galėsime atsiekti mūsų idealą, kurs visiems darbininkams šviečia laimingesne ateitimi.

Imkime pavyzdį iš kitų abazų. Jeigu kokios 25 parapijonų šeimos įstengia pabudavoti sau bažnyčią ir užlaikyti kleboniją ir prabaščių ir da teip, kaip «dvasiškam tėveliui» pritinka, tai nejaugi mes, į 1500 draugų, negalėtume užlaikyti ir kaip tik galima pagerinti ir padidinti mūsų vienintelį darbininkišką laikraštį, ne nukentėdami per tai jautriai ypatiskai. Butų tai didelė gėda iš mūsų draugų pusės, kad to nestengtume padaryti! Jau atsiranda balsai, norintieji perkeisti mūsų «Kovą» į kasdieninį laikraštį ir parėmimui savų užmąnyimų prižada stambias paskolas ar aukas. Aš nemisliju, kad mums dabar būtų reikalingas dienraštis, nes darbininkai, kuriems skiriame savo laikraščius, nuo sunkaus darbo nuvargę nespės juos perskaityti, ir nėra iš didesnės dalies teip prie skaitymo įpratę, kad galėtų kasdien jį permesti. Na, ir finansų daug reikalauja dienraščio išleidimas, o kas svarbiausia, tai literatiškų spėkų mes tiek neturime. Kas iš to nauda, kad mes išleisime dienraštį, jeigu jį užkimšime kokiais menkais raštais; nuo vieno redaktoriaus negalima reikalauti net savitraščio rimto surėdymo, kadangi literatoriaus darbas daug skiriasi nuo darbo kokio kito amatininko. Čia negali paimt plunksną ir prirašyti pilną laikraštį rimčiausių straipsnių; čia ne kokio batsiuvio ar račiaus darbas, kad: sudėjai, sukalei, ot ir ratas, atsisdėdęs ir važiuoji. Čia reikia laiko pasirengimui, pagalvojimui ir apgalvojimui. Mes pilnai butume užganėdinti kad ir to pat savitraščio išleidimu, net ir tokiam pat formate, ale tik reikalinga būtų drutesnė literatiška spēka jojo redagavime, ir kuomažiausiai mažai visuomenę užimančių siaurų, grynai organizatyviškų*) žinių ir polemikų, kurioms būtų galima išleidinėti kokį lapelį, kitą, priedo pavydale**). Ale tam reikalingi pinigai, o su dabartiniu mūsų finansų stoviu, mes vargiai tegalėtume vieną ar kitą rašytoją pridėti prie dabartinio redaktoriaus. Ant to aš maloniai sutikčiau ir pats, nors dabar pinigų neturėdamas, ale žinodamas, kad tokie reikalai ne teip umai nuveikiami, pasitikiu, sutauptinęs desėtką ar kitą, prisidėti.

Su geriausiais linkėjimais «Kovai» ir visai Sąjungai

Putpelė.

Sukruskim!

Draugės ir draugai! Jau prabėgo vasara, užsibaigė piknikai ir šiaip vasariniai pasilinksminimai: oras vis kasdien vėsesnis,

*) Tai kodėl čia rašote vien apie „organizatyviškus“ dalykus? RED.

***) Lapeliai ar priedai kuomažiausiai tinka polemikoms. Polemika laikinis, taigi grynai laikraštinis dalykas, o ne brošūrinis. RED.

už tai ir mes sukurskim! Prasideda prakalbos, prelekcijos ir šiaip linksmi vakarai rengiami. Atminkim, jog mūsų bėdos, vargai, skurdus padėjimas vis slenka tolyn teip pat! Už tai niekur nepraleiskim progos nepaagitavę draugių ir drangų prie LSS.; paaiškinkim socializmo tikslus ir prie ko žengia ir ką nori atsiekti darbininkų klesa. Ir progai atsitikus platinkim socijališkus raštus, knygetes ir-gi nepamirškim mūsų vienatinį organą, laikraštį «Kovą» platinti, kaip kas išgali; stengkimės naujų skaitytojų surast ir kur galint pardavinėt pavieniais numeriais; ateina žiema ilgi vakarai, kožnas bevienas darbininkas ar darbininkė turi liuosą valandėlę laiko pasiskaitymui. Teip, draugės ir draugai, mes darbuodamies, padarysim didelį žingsnį pirmyn! Nes matom, kad mūsų Sąjunga stovi negeriausiai finansiškai; už tai pasidarbuokim, nes laikas, o kada Sąjungoje turėsime keletą tūkstančių narių, tada beabejonės ir kapitalo bus keletas centų Sąjungos išde; tada bus galima «Kovą» pagerint, padidint ir šiaip socijališko turinio knygučių atspaudint, o tas viskas paeina nuo mūsų pasidarbavimo! Už tai dar kartą sakau, draugės ir draugai, — sukurskim! Pamatysim, jog mūsų triūsas, pasidarbavimas atneš daug, daug mums gero ir, abelnai, socializmui. O jeigu mes tik darbuosimės po valiai, tai praeis ilgas laikas, pakol supras darbininkai socializmo tikslus. Bet mes stovime eilėse kovojančių už laisvės idėją, socializmą, už išgriovimą šio netikusio surėdymo, paremto ant išnaudojimo; už tai ir pasirodykim, kad tikrai esam kovotojais ir norim įvykdyti ant žemės «rojų» — meilę lygybę ir brolybę!

Sukurskim nuskriaustieji prieš skriaudikus!

Sukurskim pavergtieji prieš vergikus!

Varguolis.

Atsišaukimas į visus susipratusius ir atjaučiančius.

Draugai ir Draugės! Štai aš patyriau, jog keletas drangų, kurie trokšta keliauti į tėvynę ir kovoti už laisvę, netur už ką; taigi katrie trokšta teisybės, lygybės, katrie turi šerdise meilę artimo ir nori būti tais kareiviais aukštos minties, o negalime, tai šelpkime juos nors našlės centais, o tuomet ir mes būsim eilėse su anais! Daugumas mūsų draugių ar draugų gana norėtų važiuot į tėvynę, bet yra didelės kliūtys, kaip tai: turi mažus vaikelius; tai kaip mes turime žiūrēt, katrie eina ant pirmos ugnies; koki būtų mūsų jausmai, kaip mes galėtume vadinties tais kareiviais, jeigu nenorėtume prisidēt prie to švento darbo. Jie važiuoja ant mirties, žinom tą, jeigu kokis šnipas užsikrinta, tam smertis! Tai-gi broliai ir sersers, jauni ir seni, kas gyvas dėkim po centą ne po du, ar po tris, o gyvastis mūsų vis da liks.

Mes kai-kurie drgg. sumetēm keletą centų, kuriuos pasiunčiam per drg. P.D., Sąjungos sekretorių. Aš kviečiu ir kitus draugus.

Su meile ir socijališkais velijimais

J.B. Jusaitis.

Korespondencijos.

Allegheny, Pa. 22 d. rugsėjo atsibuvo III (Pittsburgo) Rajono konferencija su prakalbomis ir dainomis. Kalbėjo drgg. F.Bagočius, P.Kailius ir J.Lukoševyčius, revoliucionierius iš gilumos Maskolijos. Tarpe kalbų dainavo solo Al.

Sabutis «Baimė nespauski krutinės», duetą – Sabutis ir Žukas: «Jūs kritot kovoj» ir burelis liuosnorių — Darbininkų Marselietę. Viskas labai gražiai atsibuvo. Nors ir nebuvo garsinta kitur, kaip tik «Kovoj», svietelio susirinko svirš į 100 ypatų. Ankų surinkta 18.05; paskirstyta teip: 9.00 revoliucijai (pasiūsta Širvydui) ir 9.00 liter. fondan (pasiūsta Dubickui). Gražum ir širdį atgaivinančiu daiktu yra lankytis tokiuose susirinkimuose. Po prakalbų atsibuvo konferencija. Pastebėtinas solidariskumas ir meilė socializmo idėjos tuose nelaiminguose šios sistemos verguose! Pradėjus kalbēt, kaip sunku yra mums neturint savo literaturos, nē ant ko nē kuomi ją spaudint, ir nutarus duoti 25.00 iš rajono išdo tam reikalui, tuoj stoji keletas draugų pasižadėdami po \$ 50, 25 ir 10 paskolint tam tikslui! Miela matyt tą ugnį, degančią nuvargusio darbininko akise, kuri šviečia vien pamislijus apie darbininkų luomos išsiliuosavimą iš vergijos!

Dėlko kitur dar draugai snuduriuoja? Kai-kurie skolina «Kovos» ir Sąjungos reikalams, bet juk dar tukstantis yra nieko nesakusių. Jūs draugai, kurie nešēt savo sutaupytus centus į kapitalistų bankas, idant šie galėtų už juos lēbaut, dabar turit pasirodyt su savo tikra idėja: jei socializmas ir jo prasiplatinimas tau yra mielas, tu, skaitytojau šių eilučių, neiškentēsi nesušelpęs jo, paskolindamas kelis centus.

Vargšas.

Mahanoy City, Pa. Praslinkus geram laikui ir vėl mūsų mieste atsibuvo prakalbos (spalių 3 d.). Žmonių susirinko į 200 ypatų, nors čia lietuvių yra apie 2500. Susirinkimą atidarė drg. Keblinskas. Kalbėjo drg. Antonovas iš Bostono. Išdēstē visą Rusijos revoliucijos bėgį ir ragino dēti aukas revoliucijai. Toliaus kalbėjo drg. A.Balčiunas, parodydams priežastis, kurios mums privertē atvykti iš despotiškos tyranijos į kapitalistiškai-despotišką Amerikos šalį. Po jo vėl kalbėjo drg. Antonov; tarp kito ko nurodē, kaip kunigai platina tamsybę ir melagystes. Visas šios gadynės melagystes ir neteisybes išnaikys socializmas, kuris remiasi ant mokslo pamatų. Užbaigē kalbą šauksmu: «Visų šalių darbininkai, vienykitės!»

Aukų surinkta 13.33; paskirta LSDP.

B Kaimynas.

St. Louis, Mo. Čia lankēsi vadinamas Amerikos «dievukas T.Rooseveltas. Kai-kurios švaresnės vietos bei gatvės buvo išpuoštos. Gyventojai ko gerkles nenuplēšo berēkaudami sulaukus tokį didiką; bet ne visiems smagus buvo jo atsilankymas: nepadarē nieko gero, tik nuskurēliams nutraukē kelis centus, nes kai-kurios dirbtuvės visai nedirbo. Be abejo Roozeveltas susimedzios vėla balsuotojus, pamatys, kaip jį gerbia darbininkai, tai ir vėl priims kandidatūrą, nuo kurios jau buvo atsisakęs. Kalbant jam prakalbą, amerikiečiai tamsuoliai nesumanē ką bedaryti iš linksmybės. Kaip tamsuoliai neatskiria skriaudikų nuo labdarių.

M.Ras.

Philadelphia, Pa. Nedėlio, spalio 13 d. buvo didelis lietuvių susirinkimas. Tai parengė Philadelphijos draugai kaipo protesto susirinkimą priešais sauvališką pasielgimą vietinės policijos, kuri, kun. Kaulakio užsiūsta, areštavo du 1-mos kuopos draugu, už pardavojimą laikraščių netoli bažnyčios, rugs. 22 d. Žmonių buvo diktas burys ir visi vienišiai rankų pakėlimu priėmė rezoliuciją, kur šaukiama policija prie savo pareigų išpildymo žmonių laisvės apsaugojimo ir prizadama kovoti už žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę, kurią policija mindžioja. (Ta rezoliucija patilpo per eitam «Kovos» num.)

Kalbėtojai buvo pakviesti ir iš kitų miestų: daktarė Želvienė iš Plymoutho, J.Grinus iš Brooklyno; vietiniai kalbėtojai: Dubickas (areštantas!) ir anglas socialistas draugas Higgins. 1-mos kuopos dainininkai tarp kalbų dainavo gražias revoliucijos ir laisvės dainas.

Aukų sumetė \$ 18.27. Išmokėjus už salę (4 d.), plakatus (2 d.), už geležinkelio tikieta dviem kalbėtojam (10.25) liko tolesnei propagandai—literaturai 2.02. Buvo pradėta surašinėti aukautojų vardus, bet susirinkusieji metė aukas to nepaisydami. Susirinkimą «saugojo» ar 4 policijos šnipai ir vienas — kunigo... Mat buvo užskūsta, kad susirinksią «anarchistai» ir kelsią trukšmą.

Vietinis.

Columbus, Ohio. Rugsėjo 22 d. atsibuvo privatiškam name susirinkimas; atsilankius draugui Rutkui, keli draugai

Lietuvos bajoro išpažintis.

NA, dabar tai mes parodysim tiem «klapams», atsimekėsime už visas skriaudas, kurias paskutiniaisiais metais nuo jų patyrėm!... Nebegalima pakelt — stačiai ant galvos pradėjo lipt! Pats paskutinis skarmalius, ir tas susitikęs nebenori kepurės nusiimt, iš kelio pasitraukt — visai pasileido muzikai... Kas ir išėitų, kad teip jiems ilgiau valių davus? Svieto pabaiga butų!... Bet dabar mes nulaužysim jiems ragus, į ragą suriesim — nė cyptelt mums negalės, biaurybės! Atsimj, kada juos motina pagimdė, ta «chamų» veislė!...

Ir kiek mes nuo jų paskutiniaisiais metais prisikentėm! Tie streikai — kiek jie mums galvą prikvaršino, kiek sveikatos atėmė! Ir aš pats seniau beveik dusyk toks buvau, o dabar... senieji drabužiai, kaip maišas, kabo! Dėl jų be laiko žilo plauko susilaukiau; pati į šiltus vandenius turėjo išvažiuot... Ir palikau aš, kaip pirštas, vienas... su tais «klapais»... Tik viena kambarinė Onytė pasaldina karčias mano dienas, bet ir ji pradėjo «buntavoties» — ir jai alga permaža...

Šitms žino, visus «subuntavojo» tie prakeikti socialistai! Seniau, budavo, bent kunigo prisibijo tie vagj. Nuveži, budavo, kokį «gastinčių», pas save į svečius užsipašai, gerai

užmanė tą padaryt ir nusisekė; ant prakalbų susirinko dikto-kas burelis žmonių. Drg. Rutkus 2 valandas kalbėjo apie socializimą, apie revoliuciją ir tt. Žmonelės nepapratę prie prakalbų vieni bijojo perdaug nusidėti prieš dievą, kiti to visko nesuprato ir pradėjo greitai skirstytis, ale da suspėjom visus užganėdinti. Revoliucijos reikalams sumetė 2 dol. Lai gyvuoja ir auga susipratimas!

Žmogus.

St. Clair, Pa. Rugsėjo 30 d. 53 LSS. kuopa čia parengė prakalbas. Žmonių buvo nedaugiausiai, ar 40 iš pusanthro šimto lietuvių. Visi užsilaiškė tvarkoj, išskyrus tris, ar keturis. Kalbėtojas, drg. Antonovas, aiškino daugiausiai apie socializimą; kalbėjo dviejuose atvėjuose: pirma nurodė, kaip kapitalistai su kunigais ir valdzia susivieniję, žmones darbininkus skriaudžia; — paskiaus kalbėjo apie Rusijos revoliuciją, ragino ją šelpti ir šaukė visus prigulėti prie LSS. Per prakalbas tapo surinkta aukų 5.50; pinigai bus pasiūsti po rajono konferencijos, tai yra gruodžio mėnesj, les nežinome, kiek reiks panešt kaštų.

Čia lietuviai nėra perdaug tamsų: kad atsirastų keli su-prantanti draugai, butų galima kas gero nuveikt. Darbai anglekasyklose neblogiausia eina, bet darbininkų be darbo yra.

A. Žukauckas.

pavaišini, įprašai, kad smarkiai išbartų tuos tinginius, pasileidėlius per pamokslą, ir kokiam laikui užtenka to... Mūsų kunigai, ačiu jiems, labai užsistoja už mus, iš tikros širdics mokina tuos bestijas Dievo prisakymų... Į ausį pasakysiu: kartais truputį įkaitęs klebonas dargi praneša man, ką per išpažintį yra nuo kokio mano darbininko girdėjęs, — jis visus juos gerai pažįsta... Bet dabar nė kunigų nebeklauso tie paleistuviai!..

Jiems vis algos permažos, ordinarija negera, apsiėjimas blogas... «Klapai», nori, kad mes juos ponais vadintume, ant galų pirštų prieš juos vaikščiotume!... Geriau aš galą gausiu, o nesilenksiu prieš tuos «chamus»!... Jiems ordinarija negera, javai priplėkė... Cha, cha, cha — ar tai norit, kad aš tokius—pat javus jums duočiau, kokius pats valgau ir į miestą vežu parduot?! O kur aš tada anuos dėsiu? Išsilepinot perdaug — seniau ne tokią duoną valgėt, o viskas buvo gerai. Kaip vargą pamatysit, bus ir tokia duona gera, kad tik gausit... Aua Rusijoje per pusę pelų ir medžių žievės į miltus deda, o ir tai už medų valgo tokią duoną; o čia ką truputį priplėkė buna grudai arba ne pirmojo numerio — tai jau jiems negerai! Palaukit, užleis Dievas ir ant jūsų tokią bausmę, kaip Rusijoje užleido, — nustosit tuomet šiaušėjęsi! Rankas ir kojas mums bučiuosite, kad tik gautumėt nors kokių pasturalų. Ateis toks laikas — mes išprašysim jums nuo Dievo tokios bausmės!

Courtney, Pa. Mūsų apylinkėj buvo tyku iki šioliai, viškas kaip apmirę: draugystės ir Susivienijimo L.A. kuopa, teipgi LSS. draugai visi buvo apilsę per nekuri laiką. Dabar pradėjom veikti kaŋors. Parengėm prakalbas ant 20 d. šio mėnesio, užprašėm keletą kalbėtojų iš Pittsburgo. Norėtumėm sudrutint mūsų L.S. Sąjungos kuopelę; teipgi meldziam jus, senieji draugai, padėt mums, ateit į talką prie organizavimo.

D.L.

Johnston City, Ill. Darbai šitoj aplinkinėj anglių kasyklose eina vidutiniškai; dirba 4–5 dienas per nedėlią. Lietuvių pusėtinas burelis, labai nesutikime gyvena, mušasi ir po tam į teismus eina (provojas), kur kožnas užsimoka po 19 ir po 25 dol., ir tt. Tai yra geras pelnas sudzioms ir visiems miesto perdėtiniam.

Nedėlioj, spalį 6 d. pas Ant. Jankaucką buvo krikštynos; visi svečiai gražiai linksminos. Draugai Dranginis ir Šemoliunas užminė apie Rusijos revoliuciją ir apie sušelpimą mūsų brolių kovojančių už laisvę Lietuvoj. Drg. Dranginis pasiėmęs skrybėlę perėjo per žmones ir surinko 2.45. Nors ir mažos aukos, ale ką darysi, kad buvo tokių, ką iškeikė socialistus ir revoliucionierius. Aukas skiriam LSDP. (Vardai bus pagarsinti aukų skyriuje.) Aukautojams ištariu širdingą ačiu.

Socialistas.

Algos jiems permažos! O seniau ar tokios buvo? Vienok žmonės gyveno, kruvas vaikų užaugindavo ir kitaip dirbo. Dirbo, kadangi baimę turėjo, o dabar jokios baimės nebėr. Seniau, kad tik kas kiek, tuoj rykštės, o dabar ką su jais padarysi? Dėlto seniau ir baimė, ir paguodonė buvo, o dabar viskas prapuolė... Bet palaukit – pabandykit tik jūs man da kartą «buntavoties», streikus kelti – jau aš mokėsiu su jumis apsieit!

«Susibuntavojo» — tuojaus dragunai. Pavaišiniai juos gerai, aficerių pamylėjai, na, o paskui, kaip Latvijoje: visiems po penkiasdešimtis, vadovus į kalėjimą... Nebijokit, kaip šventi pasidarys! Ilgai jiems tai atsirugs... Gaila, kad iškar-to mės visi teip nepadėjom, – daug lengviau tuomet būtų buvę išpašakntų išraut visą piktą. Bet vienas, antras vis da šalinosi nuo valdžios... Kalbėjo apie tų gyvulių apšvietimą, kai kurie dargi mokintojus jiems samdė... Dabar patys pirštus sau kandžioja... Bet geriau vėlai pataisyt savo paklydimą, negu niekad.

Taip, mės turim ranka į ranką eit su valdžia – ir ji mums padės, neatstums mūsų. Kuo gi kitu ji remsis, kad ne bajorais? Juk visa ji iš mūsų brolių susideda! Mės — žemės druska! Teip. Pažiūrėkit kur kokie gubernatoriai, generolai-gubernatoriai, senatoriai, ministariai ir visi didikai — vis tai didieji dvarininkai, mūsų broliai! Kad ne mės, jau seniai būtų prapuolus visa valstybė...

Hazleton, Pa. 9 spalį atsibuvo prakalbos, parengtos 45 kuopos SLA. Susirinkimą atidarė pirmsėdis P. Butkevychia paaiškindamas apie dabartinį buvį, kaip išnaudoja kapitalistai vargšą darbininką. Toliaus kalbėjo garsingas kalbėtojas drg. Antonov. Jis kalbėjo apie darbininkus, kad jie viską padaro ir savo darbo vaisiais negali naudotis, o kapitalistai nieko neveikia ir prisisavina tą viską; toliaus kalbėjo apie moteriškės buvį ir tiesas; moters neturi jokių tiesų dabartinės draugijos surėdyme ir kaip tas surėdymas priverčia vyrus ir moteris prie viuešystės ir paleistuvystės. Tą visas susirinkimas pripažino gausiu delnų plojimu. J. Kazlauckas deklia-mavo «Kas priešas». Vaikinai ir merginos padainavo «Lai gyvuoja darbininkai ant šitos pasaulės»... Toliaus P.B. aiškino apie SLA., kad laimingai gali gyvuoti vienybė tarp SLA. ir LSS., kad vieni kitiems neužstoja kelio. Rusijos revoliucijai aukavo vyrai, moters ir merginos; aukų surinko 8.17. Drg. Antonovas šaukė prisirašyti prie socialistų ir likosi sutverta LSS. kuopa. Laikas ji: susirinkimus kas pirmą ir kas trėčią savaitę mėnesio ant 537 E. Broad st. Hazleton, Pa. Kuopos Organizatorium paskirta J. Marcinkevychius, raštininku P. Butkevychius, knygium K. Merkevychius, išdin. A. Sergalis.

P.B.

Sparrows Point, Md. Netoli nuo Baltimorės yra didelės dirbtuvės, kur dirba kartais kelitukstančiai darbininkų, tarp kurių yra nemažai ir lietuvių. Apšvietimas tarp jų labai žemai stovi.

Ant mūsų vieny gali valdžia tikrai atsidėt: nepasigailėsim nė savo turtų, nė...gyvybės... Ką mės ten kada teip-pat kokių neva laisvių prašėm, tai tik teip – žmonių akims. Jei nebutume to darę, da būtų pradėję tie pasitėliai ir mus iš dvarų varyt, kaip Latvijoje varė baronus ir kunigus arba kaip pas mus vijo visokius valdžios tarnus... O kur tuomet mės butume pasidėję?... Rusų bajorai tuomet teip-pat visokių permainų reikalavo, bet dabar jau šimteriopai atpirko tą savo paklydimą – atpirksim ir mės, tegul tik laiko mums duoda!

Teisybė, mūsų tėvai teip-pat prasikalto — sukilimuose dalyvavo. Ir dabar da vienas, antras ir iš mūsų tarpo toks paikis atsiranda, bet juk už vieno nusidėjimus negali visi atsakyt! Teip-pat vaikai ir anukai negali atsakyt už savo tėvų kaltes... Mės tarytum jau užtektinai išpirkom savo tėvų nusidėjimus, bet vis da jie mums prikaišiojami: argi nedalyvavo tvirčiausi mūsų šulai, atidengiant Katrei Antrajai paminklą Vilniuj? Ar nesiuntėm mės kelis kartus telegramas į Peterburgą, išreikšdami giliausius savo jausmus? Ar patys savo rankomis neišdavėm nevieną tų «buntaučikų» į valdžios rankas? O kuomet baudžiamieji buriai po Lietuvą lakstė, kur jie buvo geriau vaišiniai, kaip pas Panevėžio pavieto dvarininkus?

Ne, mums nereikia bijot valdžios nemalonės: juk mės ten tokį užtartytoją turim, kaip ministerių pirmsėdis ponas

Susizinojusi su nekuriais Baltimorės 14 LSS. kuopa, užmanė parengt ten prakalbas susirinkus kur nors pagiryje. Bet, kaip visur dvasiški piemens bando užkirsti kelią «cicilikams», taip ir čionai Baltimorės klebonas kn. Lietuvnikas iškeikė socialistus ir liepė «katalikams» išvyti, kur tik jie (soc.) įkiša savo nosį. Išgirdęs rengiant prakalbas Sparrows Point'e, liepė tęnykščiams darbininkams išgaudyti socialistus ir sumesti į vandenį, kad nekarščiuotų. Bet jojo tas paliepimas liko neišpildytas. Atėjus paskirtai dienai prakalbam, (spalių 6 d.) susirinko darbininkų nors neperdaugiausia, bet jie visi mandagiai apsiėjo, ir atidarius prakalbas, ramiai užsilaikė. Kalbėtojais buvo šie: Skarga, Juodžiukinas, Žuraucas, Bakutis ir Grinius. Po prakalbų tapo apščiai išparduota literatūros. Žmonėms labai patiko prakalbos ir prizadėjo rinktis, kada tik bus parengta koki nors susirinkimai, ir prizadėjo, kaip tik bus galima, sutvert LSS. kuopelę.

Taigi matome, kad darbininkai pradeda praregėt ir atsikirt, kurie yra tikri vadovai, o kurie vadai į tamsybę. Tik mums, socialistams, nereik užmiršt savo užduoties, o darbininkų susipratimas greit pakils.

V. L.

Pittsburg, Pa. Jau bent kiek malonesnis vėjas ir pas mus papūtė: ilgai snaudusi 6-ta kuopa LSS. parodė ką galinti. Su naujuoju vėju mus aplankė laimė: į mus burį atpuktė darbščia, apsišvietusią jauną mergaitę, su kuria galima pa-

Stolypinas!... Aš negaliu atsigėrėt jūo! Tai juk mūsų augintinis! Kaip čia seniai jis buvo Kauno gubernijos bajorų «maršalka», o dabar žiurėk, kaip iškilo! Na, bet jis mūsų niekuomet neužmiršta!... Rašiau jam kelis skundus ant tų paleistuvių laikraščių, «Gadzinos» ir «Skardo», – žiurėk, dabar jau nė duko jų nebėr!.. Ir kaipgi nesirupįs jis mūsų reikalais: Juk ir jis turi čia didelį dvarą. Kunigaikštis Vasilčikovas turi dvarus Raseinių pavieta, Veriovinas – Ukmergės pavieta, o juk tai vis nemaži paukščiai!.. Amžiną atilsį ministris Plėvė taip pat iš Kauno gubernijos buvo kilęs...

Stolypiną kad sutikčiau kur, visą išbučiuočiau. Kaip jis mumis rupinasi! 130 tukstančių mūsų brolių jam brangesni už 130 milijonų tų «chamų»!... Ir dabar per rinkimus į trečiąją dumą mes parodysim jam, kad jau seniai išpirkom savo tėvų nusidėjimus.

Aš žinau, tie «chamai» da labiau pradės ant mūsų šunis kart, bet tai mums nuspiaut: kaip visi kalėjimuose arba ant kartuvių atsidurs, tegul sau lojosis! Nebijokit, da sugrįš jums karo lauko teismai (vojenno-polevi sudai)!... Trečiojoj dumoj, be abejonės, bus mūsų didžiūma — tuomet mes parodysim, ką galim... Cha, cha, cha! Visi atsidurs, kur velniai vaikų peri!... Nereikės jiems nė žemės, nė streikų, nė nieko... Raudonąjį kazoką ne vienas pašoks...

Nebebus dabar ir pas mus, Kauno gubernijoje, tokie rinkimai, kaip anie buvo! Negaliu aš jų ramiai atsiminti... Visą mane prakaitas išmuša, kaip atsimenu, kaip mes ten bu-

sigirt, Mariją Alytą ir antrą Emiliją Bukevychiūtę.

6 d. spalio turėjom agitatyviškas prakalbas. Pagarsinta buvo, jog mergina, Marija Alyta, kalbės, todėl žmonių prisirinko nepaprastai daug ir ankštai susigrudę gaudė žodžius mus karžygės. Atsilankė pora tuzinų ir moterų, kas Pittsburgėje prakalbose nepaprasta, kuriom nevisai patiko teisingi žodžiai mus draugės, kuri atjaučia savo lyties tautiečių silpnumus prisiziūrėjusi jiems. Nupeikė ir vyrus, kurie apleidę gimtinę, surakintą retėžiuose, vietoj švietis, kovot už laisvę, nieko prakilnesnio už saliuus ir daužymosi galvomis nesužino. Kalba visiem doriem žmonėm patiko, tik draugijos išnašos ir bobutės bambėjo. Tikimės su tos draugės pagelba sujudint mūsų regijono lietuvius.

Kiti kalbėjo: Robertas Kuncmonas senas laisvės kareivis, gerai Amerikoj žinomas kaip darbininkas ir publicistas, drg. J. Lukoševičius, lietuvis-darbininkas iš vidaus Maskolijos pribuvęs ir F. Bagočius, vietinis. Su naujų draugų pagalba, mus dvasiškas likimas biskį pasitaisė ir našta darbo biskį pasilengvino seniems darbininkams, nes dabar dalysimės darbu. Tarp kalbų deklamavojo eiles Biruta Paulekiutė ir dainavo solo drgg. P. Žukas ir A. Sabutis.

Susirinkimas gražiai nusisekė ir likosi surinkta \$ 26.93 aukų: revoliucijai ir literatūros fondan pusiau, kurios yra pasiūstos į vietas.

Dabar prasidės eilė prakalbų ir susirinkimų visur aplink Pittsburgą, kur mus brangi draugė pasizadėjo padėt darbuotis: 13 d. spalio bus Wilsons, 20 – Courtney, o kitos vietos vom niekinami: mes patįs ejom pas tuos «chamus», lenkėmės prieš juos, gražius žodžius kalbėjome, melavome, bet nieko negalėjom padaryt. Ir prie kunigų puolėmės, ir vyskupo prašėm šventas mišias tai intencijai atlaikyt, bet jie visai nė ant mišių neatėjo!.. Kelis kartus jie dargi duris mums parodė... Kol gyvas, aš to neužmiršiu: aš jiems už tai šimteriopai atsimokėsiu!

Ir aną kartą su kunigų pagalba pasisekė mums porą «klapų»-rinkikų į savo pusę patraukt; dabar, be abejonės, taip pat pasiseks, ir mes jiems duris rodysim, o ne jie mums!.. Pamatysit!..

Tikrai, išbučiuočiau aš Stolypiną už tokį gerą naujųjų rinkimų sutvarkymą! O jei tie muzikai vėl pradės «buntavoties», aš nieko nepasigailėsiu — nė savo turto, nė pačios, nė vaikų, nė dargi gyvybės. Kaip Latvijos baronai, eisiu pats tvarkos daryti — paminės jie mane!.. Manyje užsidega karštas, garbingas bočių kraujas. Pavydės jie man, kapuose gulėdami...

A, burna išdžiūvo – reikia gerklę pavilgyt... Kur čia ta stiprioji? Aa, radau... Na, mano brangioji! — Tegyvuoja ponai bajorai! Tegyvuoja Stolypinas! «Vivat»!... Pražutis visiems tiems nenuoramoms!...

Gandras.

seks.

Męs pittsburgiečiai dabar jaučiamės kaip po atlaidų.

F. Bagočius.

Ar nevertetu apsisaugot?

MAN įstabu, kodėl teip «Amerikos Lietuvis» bereikalingai užmetinėja socialistams netaktiškumą. Štai ir 11 n. vietinėse žiniuose (iš Worcester) sako: «Čia lietuvių yra iki penkių, šešių tūkstančių, vienok vietiniam gyvenime labai atsilikę, vienybės nėra, vardo mieste neturi gero, paniekinti svetimtaučių dėlto, kad tarpe savęs neturi jokio susirišimo; vieni didei šventi, kiti gauda vėjinę filiozofiją su visu glėbiu, o viskas ant vietos. Andai po socialistų rajono konferencijos (Worcester) angliškame laikraštyje «Worcester Telegram» patilpo gan ilgas straipsnis, kame aiškiai nupiešta lietuvių tamsybė, netvarka ir sublūdimas, ką ir parodo anglams, ir kaip męs besimaudome po atklanius savo nežinės. Taigi ir nereik stebėtis, kad mūsų vardo nieks gerai nepaminėja».

Perskaitęs minėtą žinutę ir matydamas, jog visai adverniškai aprašyta socialistų «betvarkė» aš kaip buvęs konferencijoj nuo pat pradžios iki pabaigai ir matęs gerai visą socialistų pasielgimą, negaliu užčiaupęs lūpas visiškai užtylėt, matant neteisingą apjuodintą «Worcesterio Telegramo». Turbūt jis («W.T») ant socialistų šnairiai žiūri, kad jau teip nupiešė pagal savo nuomonės visišką «tamsumą, betvarkę ir sublūdimą». Ištikro reikia jam atleisti už neteisingą aprašymą, viena dėlto, kad nesuprato lietuviškų žodžių prasmės (laike konferencijos buvo net du angliški reporteriai) apie ką ėjo kalba, o antra — jog gerai žinome, kas tą laikraštį rėdo.

Tas neįstabu, nes męs (socialistai) atrandame ant kiekvieno

Vargstame, broliai.

Vargstam, broliai, dėl duonos juodos,
Dirbame sunkiai per dienas, naktis,
Kenčiame alkį ir šaltį žiemos,
Rūpi senatvė, vargai, ateitis...

Ponai naudojas iš mūsų darbų,
Ėda mus gyvus ir engia visus...

Jie nepažįsta kartumo vargų;

Stumia vargdienius į velnio nagus.

Caras, tas vadas plėšikų baisių,
Plėšia, vilioja kasdien mokesčius...
Lieja jis kraują vaikinių narsių,
Šaudo, subado, kareivius pačius...

Caras... tai kas jis! Valdovas tautų?

Sviete galybė ar didelė jo?

Galą sau gautų ant sostų šaltų

Jeį darbininkai nedirbtų dėl jo!

Caras galybę tik toliai turės,
Koliai vargdieniai savęs nesupras.
Greitai į dulkes valdžia subyrės,
Kai darbininkai nors kiek susipras.

žingsnio mūsų priešus ir šmeižėjus. O «Amerikos Lietuvis», itikėdamas tam kapitalistų raštui, apdumenčiam žmonių akis, paėmęs iš jo tamsių atklanių versmės kaušą purvo ir atspaudęs plėtmą savo skiltise parodo savo skaitytojams nelemtą socialistų «netvarkę, tamsybę ir besimaudymą po atklanius». Tasiais teip «aiškiai nupieštas» plėtmas rodo lietuviams darbininkams, idant tie, pabūgę tokio nešvarumo, neitų prie socialistų, nesirašytų į grynai darbininkišką LSS., nes mat, prisižiūrėkit, kaip socialistai netvarkiai užsilaiko, ne tik paprastuose apsėjimuose, bet da laike konferencijos. Reikia laukt, kada «A.L.» paims žinutes apie socialistus iš «Žvaigždės», kaip paėmė ir «W. Telegram». Aš neužstojau už visus socialistus; neužstojau dėlto, kad kits tik socialisto vardą nešioja, ir nesakau jog visi yra tvarkūs, teipgi nežinau kaip jie užsilaiko paprastuose apsėjimuose. Aš nekalbu už visus socialistus, dėl to, kad nematau, kaip kitur apsieina, bet Worcesterio konferencijoj labai tvarkiai užsilaikė ir viską rimtai gvildeno, kad rodos geriau negalima. Ištikro jeigu tokia rami tvarka užstotų ant viso žemės kamuolio, tai būtų lygybė, brolystė ir ramybė šioje ašarų pakalnėje... Draugai, kurie pirmiau buvo susikiviriję (vardų neminiu) teip viešai ir ramiai be jokių karščiavimų išsiaiškino prieš draugus, kurie ant galo susitakė, paduodami viens kitam ranką. Ar-gi toki apsėjimai yra betvarkė, tamsūs ir blūdijami? Atsakykite! Tas kapitalistų tarnas (reporteris) išvadino betvarkę ir turbūt dėlto, kad socialistai nėjo išsitiesint pas jų didenybės kapitalistų «Pilotą»; «Amerikos Lietuvis» iš to pasinaudojo. Gali būti, kad męs (socialistai) «betvarkiai, tamsūs, sublūde», nes nemokinti; taigi jūs mokintieji, tvarkintojai, netamsūs, nesublūde, kur-gi jūs? Kodėl-gi jūs neateinate męs šviesti ir iš tamsaus blūdijančio po atklanius nežinės kelio išvesti? Jums lengva patirti «vėjines filiozofijas», bet da lengviau iš vėjo pagauti žinias ir tēkšti neva ant Amerikos lietuvių abelnai, o ištikrųjų tik ant socialistų.

Z. Jankauskas.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Kada Chelmo diecezijos katalikų kunigija kelia protestą prieš katalikišką vyskupą Rosentreter, kuris, pildydamas visos Vokietijos katalikų valdžios norus, prisideda prie suvokietinimo lenkų, tai, lyg tyčia, tuo tarpu «Šaltinyje» (N 40) pasirodo kun. J. Stepovičiaus feljetonas, kur su pasigėrėjimo rašoma, jog katalikai Bavarijoje turi didelę galę valdžioje, ir visai nedaug ešą socialistų, kurie Prūsiose vieni tik eina kaip priešais visoki prispaudimą teip ir prieš lenkų priverstiną ištautinimą. Vieni kunigai gėrisi savo valdžia, o kiti protestus kelia prieš ją.

* * *

Lietuvoj kunigai juo toliau, juo didesniais darosi atžagareiviais, teip, kad net «Viln. Žinios», talpindamos kun. Jarulaičio straipsnį, pripažįsta jo nuomones atžagareiviškomis ir turi atvesti jį į pėdas, kad «prikibimas vyriausybei prie atstovų social-demokratų buvo vien tik įrankiu vyriausybei pasiteisinti, o ne tikra Dūmos išvaikymo priežastimi» («V. Ž.» N 147). Daugumos kunigų, bent jų laikraščiuose prasimuša ikišiol slėptas noras subičiuliuoti žmones su dvarponiais; jau patariama rinkti valstiečiams kad ir poną. Greit pasirodė, kaip jie rūpinasi darbininkų reikalais, net tverdami jų draugijas. Dėl tos priežasties «V. Ž.» N 150 tulas Kunigas B. rašo: «Ned. Skait.» 33 n-ryje dėdė Atanazas, paprastai atžagareiviškai rašas, karštai peršdamas mums rinkimuose tarties su dvarponiais, o niekindamas per tai žydus, pasityčiodamas rašo: «žyda!... Dumoje apie Lietuvos reikalus nei «me» nei «be» nepasakė! Aš gi paklausčiau dėdės Atanazo, ar mūsų kunigėlis pir-

J.

moje Dumoje už žydus daugiau gero padarė Lietuvai ir ar pasakė «me» ir «be»? Dabar galės džiaugties dėdė Atanazas, kad pradės ir «me» ir «be» kalbėti apie Lietuvos reikalus mūsų dvarponiai Dumoje, kurie derybas padarė su valdžia.»

* * *

Rugsėjo 23 d. (s.s.) Kaune atsidarė lietuvių-moterų susivaišavimo posėdžiai, kurie tęsis bene dvi dienas. Referatai turėjo būti skaityti apie visuomenišką moterų padėjimą Lietuvoje ir jų kultūriškus uždavinius (Leonienė), kokia pilietės lietuvių užduotis, apie moterų organizavimąsi ir laikraščio leidimą (Voitkevičienė), apie motinų priedermes, apie mokyklas; toliau apie amatus, daržoves ir tt. — «Žarijoj» buvo kritika to programo, kad neįtraukta politika, be kurios šiandien nė žingsnio nežengsi. «Ned. Skaityme» Moterų Draugas pašiepia tą rašytoją taip: «Matamai tas rašytojas mano, kad moteris nei gimdyti, nei pietų virti negali be... «politikos». Jeigu tai yra politika, tai reikia pripažinti, kad ji labai savotiška, labai siaurutė...»

DARBINIŲ KRONIKA.

Kapitalistų teismas greitai ir gražiai pabaigia kapitalistų bylas. Tai parodo Amerikos senatoriaus Borah'o byla už valstybės žemės vogimą. Jis buvo kalčiausias, palei užmuštąjį buv. gubernatorių Steunenberga: paskui da ėjo 108 garbingi ir «geistini» piliečiai, prisidėję prie tos vagystės. Teismas išskyrė vieną Borah'ą ir tuo jį išteisino; tokiu būdu, ir kitų byla turi būti pabaigta. Varnas varnui akies nekerta.

Žinomasis Vokietijos socialdemokratas August Bebel kitą pavasarį rengiasi atvažiuoti į Jungtines Valstybes ir į Kanadą, kur jis duos eilę lekcijų apie socializmą ir tyrinės čionykščių darbininkų sąjungų organizaciją. Taipgi jis tyrinės trustų darbus ir jų įtakmę ant darbininkų klesos padėjimo.

Žibalo trustas «Standard Oil», už išvežamąjį žibalą pakėlė kainą: pirma bačka buvo 8 dol. 45 ct.; o dabar pridėjo da 30 centų. Pačioj Amerikoj žibalas jau pernai pabrango, kaip to šviečiačiojo aliejaus karalius Rockefelleris «paaukavo» 32 milijonu «žmonių apšvietimui».

New Yorko teisme buvo išklaudyta skundas Pensylvanijos cukraus kompanijos ant Amerikos cukraus komp.; mat pastarasis cukraus trustas darąs lenktynes su teip vadinamuoju Philadelphijos Cukraus Trustu. Beabejo tiestu trustai susivienys ir pabrangys cukrų.

Philadelphijos Socialist Party kuopos «Bulletin», paminėdamas lietuvių draugų susirinkimą, buvusį 13 spalio dieną, tarp kito ko sako, kad tas susirinkimas be abejo padaręs politikams (arba politikieriams) teip: «atsisėsk ir prisiziūrėk» («sit up and take notice»).

Philadelphijoj dabar lankosi su lekcijoms šie žinomi socialistai: John M. Work iš Iowa, autorius knygelės: «What's so and What Isn't»; prof. Geo. R. Kirkpatrick ir Carl D. Thompson, Wisconsinio legislatūros narys (jis skaitys lekciją nedėlios vakare spalio 27 d. salėje Labor Lyceum Hall, 6-th & Brown Sts.).

LAIŠKAI REDAKCIJON.

Draugai kovoje!

Kada tyronai neprisotinami išplėšė mums visą viltį geresnės ateities ir paliko vien vargą ir ašaras ir vienintelė išsiluosavimo saulutė pasirodė esąs socializmas, aš menu, jog mūs priedermė būtų jį, socializmą, padedant visas savo spēkas ir gabumus platinti, rengt jam kelią, rengt žmoniją...

Tas darbas reikia atlikti mums patiems, nes mumis, darbininkais, nieks kits nesirupina. Nepasiganėdinkim vardu, nepasididžiukim savo idėja, jei jos mės nesistengiam įvykdinti!

Mės padarėm daug! Mūsų «Kova» žydi ir skleidžia gavinantį aromatą žmonijos laisvės. Mūsų Sąjunga auga, keletas pasišventusių didvyrių su pasišventimu dirba socializmo labui, bet... ne visi!...

Į pusanatro tukstančio mus yra, o teip nedaug tepasirodė dar nuoširdžiais veikėjais! Randam tokių draugų, kurie, kaip drg. Liutkevyčius, net \$ 100 nesibijo paskolinti, nes žino jog socializmas įvykdintas, ar bent jam kelias praskintas yra milijonus sykių vertesnis!

Draugai, čion prisiunčiu \$ 5.00, aš negaliu dabar daugiau, bet nors nenoriu nuo kitų pasilikti, ir tikiuos, jog daugelis seks tą pavyzdį.

Petys į petį visi sustokim,
O truks tyronų retėžiai;
Draugė, draugai, drąsiai kovokim,
Pranyks žmonių vargai.

Pittsburg, Pa. 29. VIII. 07.

Petras Grigaliunas.

Garbi redakcija:—

Meldžiu jūsų patalpinti šitą keletą žodžių apie prakalbas.

Aš esu labai dėkingas 1-mos kuopos draugams už teip prakilnias prakalbas ir dainas, kuriomis aš teip esiu užganėdintas. Bet ne tik aš vienas; man rodos, kad visi buvo užganėdinti, nes žmonės tykia užsilaikė, už tą verti pagyrimo. Tebuna garbė jums, draugai, kurie sėjate tarpe savo brolių nuvargintų socializmo idėją, kuri atneš gausius vaisius, jei ne mums tai ateinančiai gentkartei. Sunki užduotis dabartinių agitatorių, bet da sunkiau būtų, kad jie išnyktų — tada buržuazija visai darbininkus sutremptų po kojų. Kaip tas gaivalas — kun. Kaulakis — nenustyksta į šviesą žiurėdamas, kaip jisai net dešimts Dievo prisakymų perzengdamas, nori užgniaužti tą spindulį, kuris degina nedorus išnaudotojų pasielgimus; kad jo norai išsipildytų, jisai mokėtų savo priešams atkeršyti, nes jau ir teip yra atsižymėjęs anais metais. Aš velyčiau kožnam Rymo—katalikui nusipirkti garsaus Ingersolio knygutę apie inkviziciją. Kada kunigija turėjo rąkose valdžią, kaip ji yra atsižymėjęs juodu plėtmu istorijos lapuose, kaip kankiudavo žmones už mažiausią jai nepatin-

kamą išsitarimą. Jiems gaila tų laikų. Bet dabartės veltū jie apgailistanja, negriš tie laikai, kurie praėjo su pasibiaurėjimu, užtersdami istoriją. Teeina, draugai, jūsų darbas pasekmingai.

Spausdamas jums ranką jūsų

Jonas Kancierius.

Pranešimas lietuviu visuomenei.

Nors paskutiniaisiais metais gana sparčiai pradėjo mūsų literatūra daugintis, vienok vis gi ji nespėjo eiti greta su kitų tautų rašliavomis. Ne tik dar mes netusime gerų originališkų rašytojų, bet nėra padaryta nė gerų vertimų. Mūsų visuomenė ypatingai mėgsta skaityti gražias apysakas. Tas suprantama: mažai išsilavinęs žmogus lengvai supranta mintį, jeigu jam geras rašytojas dailiai seka, kaip pasaką.

Apysakų mums ypatingai reikėtų. Ant nelaimės — jų tai ir neturime. Jeigu kas kur ir išleidžia, tai labiau spekuliuoja ant tamsios visuomenės jausmų. Gera apysaka ne vienam širdį sukurtina ir padaro nauju žmogumi, revoliucionierium. Bet kodėl jų pas mus nėra?

Atjausdamas stoką tokių raštų pasiryžau nors vieną vertimą lietuvių kalboje išleisti. Paėmiau tą knygą, kuri pora metų atgal tapė parašyta ir padarė Amerikoje tikrą revoliuciją, sujudino valdžias, sužadino visokius reformatorius, kurie suskubo — sumizgo braižyti plunksnomis apie piktadarystes mėsos trusto Chicago'je, kaip tas trustas baisiai nuodija Amerikos visuomenę suteikiant valgiui jo skerdinyčiose sutaisyta mėsa.

Toji knyga tai garsusis «Raistas» (The Jungle) viena iš gražiausių apysakų, o lietuviams tuomi malonesnė, kad autorius, p. Upton Sinclair, aprašo lietuvių gyvenimą. Šiandien šita knyga išversta į 18-ka visokių kalbų; viso žemės skritulio gyventojai jau apie ją girdėjo ir ją skaito. Kai-kuriose kalbose — jau po kelintą sykį išleista.

Vertimas šitos knygos «Raistas» į lietuvių kalbą labai lengvas ir kiekvienam suprantamas. Jau ta knyga spaudoje ir tuoj bus užbaigta.

Tai bus stora, didelė knyga, kuri pridės prie mūsų rašliavos brangintą aukso plytelę.

Kaip bus užbaigta ta knyga prekinos kaip ir angliškas originalas 1 dol. 50 centų. Vienok visuomenė gali ją gauti ir pigiau, užsimokant išviršaus prenumeratos tik 1 dolerį. Prie to prenumeratoriai palengvys išleisti ir pačią knygą, kuri nemažai kaštuos.

Kurie iš viengenčių nori sau pirmiausia apturėti ir pigiau ši stambų veikalą, užkviečiame prisiųsti prenumeratos 1 dol. už knygą. Pinigus siųsti tik per «money orderį» ant išleistojaus vardo, adresuojant:

J. Naujokas,
120-124 Grand str.
Brooklyn, N.Y.

Pranešimas.

Liet. Soc. Sąjungos raštai. Kažtik išėjo iš spaudos nauja knygelė «Politiškas minių streikas». Autorius labai populiariškai išdėsto joje visą svarbą politiško streiko, teip kad ji bus kiekvienam darbininkui užimanti ir naudinga perskaityti. Didumas knygelės 20 puslapių, kaina 8 centai. Gaunama «Kovos» redakcijoj.

Pranešimas Draugėms ir Draugams.

Visi drgg., turinti reikalą su manim, ar tai reikalaujant knygų socialistiškos įtalpos, ar siunčiant aukas trečios brošiurėlės išleidimui «Krikščionybė ir socializmas», ar tai kitokiuose reikaluose, teiktės laiškus siųst šiuo adresu:

K. Rutkus,
961 Clybourn Ave.,
Chicago, Ill.

KRASOS DEŽUTE.

P. Sinkui. — Toki «socialistai», nuo kurių reikia «nešt snukį nuo sudaužymo», yra menki, kad neverta apie juos nė rašyt. Tegul jie sau tveria kuopą «revoliucionierių» po tamsia vėliava — pritinkančiai — su butelio ženkle. Palikit ramybė, o gal susipras, juk ir socialistai ne iš aniolų atsiranda.

Bukisui, Liepojuje. — Vertimas nėra labai geras; bet mes ir už geriausius raštus ikišiol neišsigalime užmokėti autoriams. Taigi jūsų paduotomis sąlygomis negalime rašto sunaudoti. Apie Žombarto brošiūros vertimą negalim spręst nematę. Prisiųskit. Jei S-gai tiks išleist, tai atsiimsit honorarą pačiomis knygelėmis.

M. B., Taylor, Wash. — Ačiū už pranešimą. Labai gerai, bet da būtų geriau, kad patys išverstumėt arba bent trumpai perpasakotumėt ir atsiųstumėt «Kovai».

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisai:

Išpildomojo Komiteto:

J. Grinius, 732 8-th Ave., Long Island City, N.Y.
S. Stankevychius, 60 Wells St., Hartford, Conn.
T. Andziulaitienė, So. E. Cor. 12-th & Ritner St.,
Philadelphia, Pa.

Literatūros Komiteto:

Pirmsėdis, J. Šukys, 87 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, B. Žiurys, Bx 371. Naugatuck, Conn.
Archiv., J. O. Širvydas, 120-124 Grand Str. Brooklyn, N.Y.
Sekretorius-išdininkas: P. Dubickas, 1418 So. 2-nd Str.
Philadelphia, Pa.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmasėdis, J. ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J. S. PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Išdininkas. J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st. Brooklyn, N.Y.

P.S. Susinešant reikaluose LSS. kuopų, pavienių narių, agitacijos reikale, klausiant rodos, siunčiant mėnesines duokles, aukas «Kovos» fondan ir Literatūros fondan ir tt. visados kreipkitės prie sekretoriaus. Jeigu sekretorius neatliktų minėtų uždavinių, paduokit skundą Išpildomamjam Komitetui.

Siunčiant rankraščius, paskirtus išleisti LSS., ir su kitais spaudos literatiškais reikalais, kreiptis prie archyvariaus J. O. Širvydo.

Užsirašydami laikraštį «Kovą» siųzdami prenumeratą už «Kovą» ir su visais kitais reikalais lytinčiais «Kovą», rašykjt tiesiog «Kovos» adrisą.

Sekr. P. Dubickas.

Bibliografija.

«Politiškas minių streikas». Sutaisė A.J. Socijalisto knygnė-
lis N 6. Išleido Liet. Socijalistų Sąjunga Amerikoje. Philadelphia,
Pa. Spauda «Kovos». 1907 m. 20 pusl. Kaina 8c.

14

«Robotnik», N 210. Organ Polskiej Partji Socjalistycznej.
Warszawa. 1907 r. Cena 5 kop.

«Toilers and Idlers». A novel. By John R. McMahon. Publi-
shed by Wilshire Book Company, 200 William Str. New York.
195 pages.

APGARSINIMAL.

L.S.S. finansų apyskaitos.

DVIEJŲ SAVAIČIŲ.

Iplaukimai:

Mencinių: Girardville, Pa. (nauja kuopa) 5.40; 22-ra kp. Chicago, Ill. 3.00; Cambridge, Mass. 2.40; New Haven, Conn. 6.30; Shaft, Pa. 3.00; P.Zemkus, Bentleyville, Pa. (pavienis) 1.00 * Minersville, Pa. 10.60; Mahanoy City, Pa. 5.40; Chicago, Ill. 4-ta kp. 11.00; Courtney, Pa. 1.20; Brooklyn, N.Y. 11.80; Johnston City, Ill. 7.40; Waterbury, Conn. 7.60; Hazleton, Pa. (nauja kp.) 1.80; Benld, Ill. 6.75; Baltimore, Md. 7.00; Pittsburg, Pa. 18.-40; Grand Rapids, Mich. 2.80; Rochester, N. Y. 4.00; Jersey City, N.J. 4.60; New Britain, Conn. 17.20; Easton, Pa. 2.75; A.Zilinskas, Waterbury, Conn. (pavienis) 3.00; New York, N.Y. 3.20. *Prenumerata:* D.Giedraitis, Montelo, Mass.; M.Strole, Russia; A.Griškevičius, Providence, R.I.; J.Šmotelis, Chicago, Ill.; M.Urlakys, Allegheny, Pa.; J.Vishnievski, Greenwood, Ark. — po 2.00. S.Miknius, Kewanee, Ill.; A.Aktova, Mt. Caamel, Pa.; T. Kreivėnas, W. Pittston, Pa.; K.Ragašius, Chicago, Ill.; A.Lietuvnikas, Pittsburg, Pa. — po 1.00. * A.Baltusis, Russia, 3.00; O.Stanislovas, Courtney, Pa. 2.00; J.Stasiukelis, Lio-
minster, Mass.; A.Treinvyčius, Baltimore, Md. — po 1.00. *Apgarsinimų:* 36.50. *Par. «K.» NN:* F.Lapinskas, Mt. Carmel, Pa. 2.50, J.Lukoševyčius, Philad., Pa. 25c. Ch.Majauc-
kas, Westville, Ill. 50c. *Už raštus:* 33.83. *Nuo pašalinių darbų:* 5.60. Viso 250.78.

Išleidimai:

Red. reik.: už laikraščius 54c.; išrašymas red. laikraščių 2.75; krasos ženklelių 3.00; kra-
sos kortelių 1.00; knygo vedimui rokundų 1.-
00; naminiai reik. 30c.; gesas 25c. *Tekn. «K.»
dalis:* ekspresas 4.00; išsiuntinėjimas 5.75;
važinėjimai 48c. * statymas 48.00; popiera 22.-
41; spauda 16.24; alga redaktoriui už pirmą-
ją pusę rugsėjo mėnesio 30.00; alga administ.
už pirmąją pusę rugsėjo mėnesio 25.00; alga
L.S.S. sekret. už pirmąją pusę rugsėjo mėn. 25.-
00. *Išleid. sekr.:* krasos ženkl. 2.40; ekspresas
2.85; 4ažinėjimai 32c. Viso 191.29.

Iėjo	250.78
Išėjo	191.29
Lieka	59.49

„Kovos“ Fondan:

Chicago, Ill.: F.Teleikis, A.Žiugžda — po

25c. P.M.Kaitis	10c. Viso	60c.
Buvo	167.47	Viso 168.07

Literatūros Fondan.

Pittsburg, Pa. kuopa 13.40
West Frankfort, Ill. kuopa: J.Petkaucis
1.50. P.Vielvis, A.Leckaukas, A.Jenušas —
po 1.00. J.Minkaucius, J.Kaminckas, A.Ali-
šaukas, J.Petrauckas, O.Cepauckienė, M.Dra-
ginis, A.Jarusaucis, K.Aresiunas, P.Lepaucius
M.Velivienė, K.Radzevičius. A.Alesaukas —
po 50c. J.Valukas, J.Cepauckas, L.Patulis —
po 25c. P.Cepauckas 5c. Viso (atimant 5.65
revoliucijai) 5.65
Buvo 75.47 Viso 94.52
Išleidimai: išleidimas Sąjungos raštų 26.-
69; statymas pašalinių darbų 12.00. Viso 38.69
Tą atėmus lieka 55.83

Užvedimui pašalinių darbų paskolino:

D.Lekavyčius, Courtney, Pa.	25.00
P.Grigaliunas, Pittsburg, Pa.	5.00
A.Vainorius, Pittsburg, Pa.	10.00
B.Grabaukas, Pittsburg, Pa.	125.00
Buvo	290.59
Viso	455.59

L.S.S. Sekr. P.Dubickas.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Johnston City, Ill. krikščynose pas A.Jankauską: J.Bagdo-
nas J.Zilinskas J.Banis J.Karnauckas — po 25c. V.Draugžis
A.Damulis — po 50c. J.Šemoliunas 30c. ir A.Sugšdzinis 15c.
Viso 2.45
Allegheny, Pa.: A.Vilniškis J.Palkutas V.Gvodinskas, A.
Bagnžas J.Staškus J.Maskalinas J.Stasevyčius P.Bradakis
J.Balčiūnas J.Palevyčius J.Balkas — po 25c. Viso 2.75
Scranton, Pa. K.Zorskio vestuovė: K.Zorskis O.Zorskienė
J.Zaorekis A.Gribas M.Kudirka J.Judickas P.Živatkauskas —
po 50c. M.Valentanyčius A.Lesajus E.Gribienė E.Gribiūtė —
po 25c. Viso 4.50
Pittsburg, Pa. prakalbose 13.40
Buvo 1022.17
Viso 1045.27

Rev. Rėm. Komiteto Iždininkas

J.O.Szirovdas,

Delegatams konferencijos II-rojo rajono.

Pranešau, jogei apstojimo vieta bus pas
J.Bindoką viesbutyje po No. 655 W. Pratt
str. Baltimore, Md. Konferencija prasidės 10
val. ryto 27 spalio «Lithuanian Central Hall»
506-510 W. Barre str. Teatras ir kiti dalykai
prasidės ant 8 val. vakare, 26 d. spal. toj pa-
čioj salėj. Važiukit visi «Baltimore & Ohio»
geležinkeliu ir išlipkit ant Camden Station
nuo kur abidvi vietos visai netoli.
Rengimo Komitetas.

L.S.S. kuopų viršininkų adresai.

Philadelphia, Pa. 1-ma kp. Sekr. P.Jonaitis, 685 N Park av.
Scranton, Pa. 2-ra kp. Org. F.Živatkauskas 309 Charles st.
Cleveland, O. 3-čia kp. Sekr. J.P.Grinius 1204 St Clair av
Chicago, Ill., 4-ta kp. Sekr. P.Galskie 221 Wabansia av
New Britain, Ct. 5-ta k. Sekr. K.Senkus 201 Washington st
Pittsburg, Pa. 6-ta k. Sekr. F.Bagočius 148 Ohio st.
Mc Kees Rocks, Pa.
Rochester, N.Y. 7-ta k. Sekr. K.VAVODA, 43 Spring st.
Brockport, N.Y.
Wilkes Barre, Pa. 9-ta k. Org. M.Padoliskis 254 Moyallen st
Newark, N.J. 11-ta k. Sekr. F.Lingis, 268 Elm str.
Baltimore, Md. 14-ta k. Org. P.Grinius, 663 W Fayette st
Minersville, Pa. 15-ta k. Sekr. M.Jasulevyčius Bx 6
Meriden, Conn. 16-ta k. Sekr. J.Verbyla 30 Colony Rd
Brookton, Mass. 17-ta Sekr V.J.PETKŪNAS, 303 N.Main st.
Brooklyn, N.Y. 19-ta k. Sekr. A.Unguraitis, 73 Grand st.
Herrin, Ill. 21-ma k. Sekr. M.Ročkus
Chicago, Ill. 22-ra k. Sekr. S.SZIMAS, 1001 w. 21st st.
Spring Valley, Ill. 23-čia k. Sekr. A.Gustaitis, bx 144
Naugatuck & Union City, Conn. 25 kp.
Sokr. 114 Highland av. Naugatuck, Conn
Westville, Ill. 26-ta k. Org. Ch. Majauskis, bx 413
New Haven, Conn. 27-ta k. Sekr. J.Sagevyčius 52 Henry st
Shenandoah, Pa. 28-ta k. Org. J.Rudaminas 236 N west st
Springfield, Ill. 29-tak. Sekr. V.Burba, 1924 N 9-th st.
Yonkers, N.Y. 30-ta k. Sekr. J.Vosylius 144 Herriot st
So Bethlehem, Pa. 31-a k. Sekr. P.Berukšis 20 E 8rd st
Waterbury, Conn. 34-ta k. Sekr. P.Fricevyčius 7 James st
Lost Creek, Pa. 35-ta k. Sekr. M.Bridickas Bx 19
Worcester, Mass. 40-a k. Sekr. V.Narijauskas, 1 Goddard st
Bridgeport, Conn. 41-a k. Sekr. ?
Easton, Pa. 42-ra k. Sekr. P.Treinvyčius 660 Pine st
Melrose Park, Ill. 43 kp. Sekr. A.Dumbris
231 Spring st., Aurora, Ill.
St Louis, Mo. 44-ta k. Sekr. M.Rasimas 1701 N 10th st
Passaic, N.J. 45-ta k. Sekr. P.Norkus, 9 Aspen st
Mahanoy City, Pa. 46-ta k. Sekr. J.Overaitis 314 E Center st
Ansonia, Conn. 47-ta k. Org. V.Lelešius 45 Orchard st
Panna, Ill. 48-ta k. Rašt. J.Ksminkas, 2 w. Dewitt st
Hartford, Ct. 49-ta k. Org. S.STANKEVYČIUS, 60 Wells St.
Mc Kees Rocks, Pa. 50 k. Sekr. K.Lukoševyčius 11 Locust st
Grand Rapids, Mich. 51 k. Org. J.Martinaitis 141 Crosby st
New York, N.Y. 52-ra k. Sekr. K.P.Čiuberkis, 510 Canal st
St. Clair, Pa. 53-čia k. Sekr. A.Žukauskas Bx 281
Courtney, Pa. 54-ta k. Organ. D.Lekavyčius, Bx 7
Allegheny, Pa. 55-ta k. Sekr. J.Stasevyčius, Bx 41 Sta. A.
Youngstown, O. 56-ta k. Org. J.J.SMAILIS, 270 E Federal st
Wilmerding, Pa. 57-a k. Sekr. B.Kondratavičius 121 Llack al
Jersey City, N.J. 58-ta kuopa
Sokr. P.Vasilius 316 Jefferson st. Hoboken, N.J.
So. Boston, Mass. 60-a k. Sekr. J.Raulinaitis 25 w 2nd st r 21
W. Lynn, Mass. 61 k. Sekr. S.Danilavyčius, 32 Linden st.
Riverton, Ill. 62 kp. Sekr. A. Baravykas, Bx 96.
Johnston City, Ill. 63 kp. Sekr. A.Bajoras Bx 211
Lawrence, Mass. 64-ta kp. Sekr. F.Juškevyčius, 251 Canal st
Paterson, N.J. 65 kp. Sekr. J.Zdanis 24 Wait st
Wilmington, Del. 66 k. Sekr. M.Dovidaitis 401½ Lombard st
Brighton, Mass. 67 k. Sekr. J.KUČIS 32 Market st
Chester, Pa. 68 k. Sekr. J.Aukštakalnis 226 w Front st.
Shaft, Pa. 69 kp. Sekr. S. Kučinskas Bx 82
Gilberton, Pa. 70-ta kuopa Sekr. C.Rice, Box 3.
Cambridgeport, Mass. 71 k. Sekr. K.Armonas 6 Burleigh st
San Francisco, Cal. 72 k. Sekr. S.Cherry 923 Buchanan st
W. Frankfort, Ill. 73 k. Sekr. A.Salčius Bx 171
Livingston, Ill. 74 k. Sekr. P.K. Pačesa Bx 142
Rockford, Ill. 75 k. Sekr. P.Kazakevičius 423 S 2nd st
Seatonville, Ill. 76 k. Sekr. M.Kairis Bx 78
Benld, Ill. 77 kp. Sekr. J. Matulaitis Bx 236
Exeter Boro, Pa. 78 k. Sekr. J.Stasevyčius 1150 Wyoming av
Girardville, Pa. 79 kp. Sekr. ?
Hazleton, Pa. 80 kp. Sekr. P. Butkevičius 337 E Broad st

AGENTAI „KOVOS”.

W. Quesal, 144 Herriot st.	Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 148 Ohio st.	Mc Kees Rocks, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St.	Baltimore, Md.
A. Kalinauskas, 4458 So. Honore st.	Chicago, Ill.
M. A. IGNOTAS, 1028 So. 2-nd st.	Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str.	Brooklyn, N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 49-th str.	New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st.	Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st.	Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave.	Springfield, Ill.
A. Diržulaitis, 155 Metropolitan av.	Brooklyn, N.Y.
T. Kubilsky, 66 Porter ave.	Brooklyn, Mass
J. Keršis, Box 325	Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st.	Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st.	Baltimore, Md.
P. Kačulis, 512 w. Barre st.	Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st.	Brooklyn, N.Y.
A. Dumbriš, Box 512	Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side,	Chicago, Ill.
S. STANKEVYCIUS, 60 Wells st.	Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413.	Westville, Ill.
B. Kondratavychius, Box 659	Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevycis, 40 Walnut st.	New Haven, Conn
J. Jasulevycius, Bx 6	Minersville, Pa.
P. Meškiniš, 775 N. Montello st.	Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st.	Paterson, N. J.
A. Kašuba, 129 Joseph ave.	Rochester, N.Y.
J. Lukoševycius, S.E. Cor. 12th & Ritner st.	Phila., Pa.

Paveikslai revoliucijos naudai.

„Kovos” redakcijoje galima gauti puikių spalvotų paveikslų 22x28 colių didumo, perstatančių epizodą iš revoliucijos judėjimo Lietuvoje. Vienas paveikslas su prisintimtu prekioja vieną dolerį. Pinigai eis revoliucijos naudai.

Filozofija apie liūdnumą.

„Kovos” skaitytojai, be abejo žino, kad kovoti negalima suraukus kaktą, nes iš tų raukų kyla vaidai, — todėl paklauskite, ką rašo poetas savo filozofiškose eilėse:

„Ei, broli! Ei, Drauge!
Nebūk liūdnam raugė!
Išlįskie iš jo — juokavok
Ir Dilgėles rauk, pardovok!”

Dilgėlės tai mėnesinis iliustruotas (su paveikslais) juokų, humoro ir satyros laikraštis, vienintelis lietuvių literatūroje; eina jau antri metai, o kaštuoja tik 1 doleris metams visose svieto dalise. Galima gaut atsuntus 1 dolerį juo adresu:

„Dilgėlės”, 1418 So. 2-nd str. Philadelphia, Pa

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ēsančios yra gaunamos, teipgi užrašinėju visus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams už 2c. marķę. Knygynams sutaisau knygas, apdarau ir suregystravuju. Kreipkities visad pas savo draugą mokslaeivį.

Pusę pelno nuo knygy kas mėnesi priduosiu LSPA. Literatūros Fondui.

Fortunatas J. Bagočius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

**15
PUIKIAUSIAS LIETUVIŠKAS**

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smaglausia vieta kožnam, kurs nori išėjert gryno miežinio alaus, visokių vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per cigarai! Net iš pačio Kubos atvežti. Kas sykj atsilankye, tas ir savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

KAS DAR NEBUVO PASMANĖ NUSITRAUKT =

Fotografiju

Tai labai didelė klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai negali nutraukt. Eidami kur nors pas nežinomus tik vien pinigų mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol nusitraukė pas manę fotografija, yra užganėditas mano darbu. Norintefje mokintis fotogr. amato, lai atsisaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [48]

Keystone Phone Main 14—28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Rovno,
423 Pine St. Philadelphia.

PRIMAMOSIOS VALANDOS:
Iki 10 išryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Puikiausiai pataiso vargonus ir pianus.

Sustrajija ir įdeda balsus, išcystija. Darbą atlieka gerai, suprantamai ir pigiai.

Nepamirskite adresu:

P. Malinowski,

4722 Melrose st. Philad'a, Pa. (5)

German Stomach Bitters.

(Vokiškasis skilvio kartusis vynas)

Prašalina skilvio nežilėčiojimą, vidurių užkietėjimą, prie tvara, galvos skaudėjimą, karštį, svaigulį ir kitas negales, paeinančias nuo skilvio.

Bonka 30 centų. Sutaisë Aptiekorius

E. W. Gilas

SE. Cor. 2nd & Federal st. PHILADELPHIA, Pa. (4)

Katalogas

Sztuku arba Magijos No. 1. DYKAI.

Szitam kataloge telpa geriausios Magijos Sztukos. Kas prisius savo adresu ir už 2c stempa tas gaus Sztuku Kataloga Dykai. Adresas:

H. I. SMITH
84 Washington St. R. 21-22 CHICAGO, ILL.

**Shepherd's
APTIEKA**

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

**Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, 18 K auksuotas, dvigubi „Hunting” lukštai, gražiai iškvietkuotas. Tikrai gerai rodo. Yra visur vartojamas geležinkelio tarnų, kaip geriausiai laikantis; gvarantuota ant 25 m.

Šis laikrodėlis pasiūlėme C.D.O. ant kiekvieno adreso, su pavelijimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma, užsimokėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasiimk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie laikrodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lenciu-gėlį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.,
52 Dearborn str. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teip turi sąkrovą visokių lietuviškų knygy. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir vynas.

N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.

E.E. Locke.

Agulna sąkrova vynų, šnapų, alaus, giros ir portegjo. Reklia žinot, kad mes visomet duodam gerus gėrimus. Todėl liecuviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „KOVA”.

204 WASHINGTON AVE. WILMERDING, PA.

Long Distonee Phone No. 12—W. (17—42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausių ir smaglausių alų iš Terre Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet paties aukščiausio laipenio, tas pats ir su vynu, šnapu ir kitais gerimais Pirkėjai parodykit „KOVA”.

1900 Chartiers str., ALLEGHENY, Pa.
Abu telefonai. [17—42]

Dr. A. Volf,

Geriausias dantu gydytojas.

Ištraukia dantis be skaudumo, gydo ir plumbiravoja juos, įdeda padirbtus dantis. Priima kasdieną ligonbutį Fabijani nuo 8 val. iš ryto iki 1 v. po pietų ir nuo 3 val. po pietų iki 9 v. vakare; nedėdieniais nuo 8 val. iš ryto iki 4 po pietų.

941 Christian Str. PHILADELPHIA, Pa. (9)

Išėina kas pėtnyčia. Prenumeru j visas **☉** „KOVA“ The Lithuanian Weekly, publi-
dalis svieto: **☉** shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418
metams **☉** \$ 2.00 **☉** So. 2-nd Str. Phila. Pa.
pusmeėini **☉** \$ 1.00 **☉** Subscription rates:
Apgarsinių prekė: **☉** One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00; **☉** Six months \$ 1.00.
per metus 10.00 **☉** Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:
„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

„Žarija“

vienintelis neėėlėnis lietuvių darbininkų, bežemių ir
mažžemių laikraštis!

Tai yra tikriausias rankpėlinių reikalų apgynėjas ir
didžiausias dabartinės mėsų valdžios ir ponų priešas.

Gallima gauti „Kovos“ redakcijoje pavieniais NN, arba už-
sirašyti visiems metams. Agentai, kurie jims „Žariją“ per „K“
redakciją, gaus 35 proc.

Kaina užsieniuose: metams 4 rub.; pusmeėini 2
rub.; trims mėnesiams 1 rub.

Adresas: **VILNIUS,**

Tiito (Mostovaja) gatve, N 17, b. 2,
„ŽARIJOS“ REDAKCIJAI.

P. V. OBIECUNAS.

19 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuota
kaip

**All Nations Deposit
Bank.**

(Viešų Tautų Banka)

Mėsų banka yra viena iš tvėrčiausių Sv. Valstijosė, čarteriuota, esanti po kontrole
Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Prėma pinigus užsėėdėjimui ir moka ke-
tvėrtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas da-
lis svieto. Padaro daviernaestis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino
visokius pinigus ant merikoniškų arba kitokių. Daro apsergėėjimus nuo ugnies ant vi-
ėo daiktų ir t.t. Pinigus dēl suėėdėjimo galit prisijst paėto Money Order'iu arba Expre-
so Co., o tuojaus bus išėjetos bankavos knygtės.

Dr. A.L. Graičunas

3202 So. Halsted st. Chicago, III.

Gydo visokias ligas be skirtumo:
**Vyriszkas, Moterisz-
kas ir Vaiku.** Priemimo va-
landos kasdien ir nedeliomis: **Nuo
8 ryto iki 9 vakaro.**

Telefonas **Yards 7399.**

Reikalauja agentų.

Reikalingi agentai pardavinėti
popieras rašymui gromatų. Iš to
gali turėti gerą uždarbį. Norin-
tiejie dasižinoti apie tą plaėiau,
tesikreipia laišku įdėdami markę
už 2c atsakymui.

M.M.Dovidaitis

401½ Lombard st. Wilmington, Del. (41)

Be sveikatos nera laimes!

The COLLINS New York Medical Institutas

per daugel metų gyvojant, kuriame daktarų patyrimai turi didelę pasisekimą ir paži-
nimą visokių ligų, kokio jos skyriaus ar vardo nebūtų, o ypatingai su geriausiu pasekme
ir pasiėventimu išgydo užsėdintas ligas bei visokias silpnaybes vyrų ir moterų.

Tas Institutas kasdien apturi didelę daugybę nū išgydytų padėkavonių iš visų kraštų Amerikos.

Rodijama visiems, kurie varginami yra ligoms bei neveikumais, o nieks neįstengė
išgydyt, kad kreiptasi į šią INSTITUTĄ, tai apturės teisingus, grynus gerus vaistus ir
pagelbės sveikatai. Su vaistais drauge reikalingus pamokinius per laiską (lietuviškai),
kaip reikia apsiėiti, teipat išaiškinimus apie ligą.

Iš daugelio padėkavonių, kurie yra pilnai išgydyti, čia,
delei mažumo vietos, talpiname nors vieną:

Garbingas Collins New York Medical Insritutas!

Praėau priimt širdingą padėkavonę (kuria gali ir pagarsint) už
pagelbą sveikatai. Kad metus sirgau ir daug visokių daktarų perleidau, bet negelbėjo
ir tik labiau puoliau ant sveikatos Po visokio gydymo, atsisaukiau pas Jumis apraėant
l'gą: skaudėjimą krėtinės ir peėių, rankų, kojų ir kitas dalis kūno, nusilpnėjimą vi-
sam, kaip kosėjimą ir skreplavimą, galvos skaudėjimą, svaigimą, vidurių nedirbimą,—
tai per Jus išmintingą gydymą ir gerus vaistus, kurinos man prisuntėt ir suvartojau,
pasilėkau visai sveikas, už tai nužemintai dėkavoju. Galia, kad iš kart prie Jus neisau-
kiau. Su godone M.Fortunas, 110 Park str., Butte, Mont.

Tūkstanėius tokių padėkavonių galima perstatyti.

JAUSDAMI NESVEIKUMA neatidėlojant atsisaukit, kaip asabiškai, teip ra-
ėant (lietuviškai) ligos praeitį ir dabartinį etovį. Ką skanda, arba kokias liga kaip senėi
sergate ar gydeisi pirmiau kur, kiek turit metų amžiaus, vyras ar moterė, vedę ar ne,
ir vieką tą, ką jauti sau kenkianėio sveikata. Adrisuokit:

The Collins N.Y. Medical Institute

Dr. R.MIELKE, Medical Direktor.

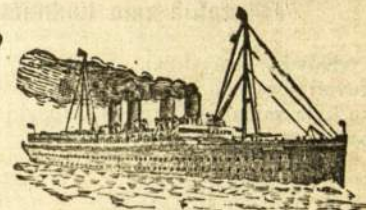
140 W. 34 st. (arti Broadway) New York, N.Y.

Atsilankanti į Offisą priėmami nuo 10 išryto iki 1 ir nuo 2 iki 5 val. po piet.
ėvent.dieniais išryto 10 iki 1 val. po piet.

M.Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Iėmaino pinigus ir išsiunėia po gvaranciją į visas ša-
lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizškos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be asst [byst] žvėris; ei-
ght [elt] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisuntimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokytojo.
222 abroėėliai parodo žodžius druko ir graėaus raėto. Raėto žodžių yra 255. Pusa-
pių 64. Su prisuntimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo graėiai lietuviškai rašyti.
be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adresu:

P.Mikolainis, Box 62 New York.